

Lietuvių 5-gos Brazilijoj Organas
 Leidėjas: LIETUVIŲ 5-GA BRAZILIJŲ
 Atsakomasis redaktorius
 Dr. Egaz Muniz Moreira Landim
 Faktinis Redaktorius
 Stasys Vancevičius
 Rankraščius redakcija taisy savo nuožū-
 ra. Nesunaudotų rankraščių nesaugo
 ir savo lėšomis negražina.
 Už apmokamus skelbimus neatsako.

LIETUVIŠ

O maior e mais antigo jornal lithuano na America do Sul
 Didžiausias ir seniausias lietuvių laikraštis Pietų Amerikoje.

Prenumeratos kaina:
 Brazilijoj metams 12 milreisų, pusmečiui
 6\$000. Pietų ir Šiaurės Amerikoje: me-
 tams 15 milreisų, pusm. 8 milr.
 Lietuvoje ir kitur užsieny metams 20 milr
 pusmečiui 10 milr.
 REDAKCIJOS IR ADMINISTRACIJOS
 ADRESAS:
 Rua Bandeirantes, 474 Tel. 4-3925
 Caixa Postal 1764 São Paulo.

II-ti METAI.

SAO PAULO, 1939 m. Balandžio - April mėn. 1 d.

NR. 13 (534)

NAUJA VYRIAUSYBĖ LIETUVOJE. ŽINIOS APIE KLAIPĖDA

Lietuvoje sudaryta nauja koalicinė vyriausybė. Gautos oro paštu naujausios žinios iš Lietuvos apie Klaipėdą. Sukilėliai užėmė visą Ispanijos teritoriją. Neramu Europoje.

Klaipėdos krašta perleidus Vokietijai.

(Pranešimas iš Lietuvos oro paštu)

I. VOKIETIJOS REIKALAVIMAI LIETUVAI

Kovo mėn. 20 dieną Berlyne įvyko apie valandą laiko užtrukęs pasitarimas, kuriame dalyvavo Vokietijos užsienių reikalų ministras Ribbentropas, Lietuvos užsienių reikalų ministras Urbšys ir Lietuvos ministras Vokietijai Škirpa. Buvo tartasi dėl Lietuvos ir Vokietijos glaudesnių santykių.

Ministras Ribbentropas pasitarimo metu Vokietijos vyriausybės vardu pateikė Lietuvai reikalavimą grąžinti Klaipėdos kraštą Vokietijai. Tą reikalavimą Vokietijos vyriausybė rėmė tautų apsisprendimo principu, nes Klaipėdos kraštas esąs vokiškas ir reikiąs noro grįžti prie Reicho. Ministras Ribbentropas pažymėjo, kad jeigu kraštas bus grąžintas geruoju, susitarimo keliu, tai Vokietija plačiai atsižvelgs į Lietuvos ūkinis interesus Klaipėdos uoste, ir toks reikalo sutvarkymas pasitarimo būsimiems geriams abiejų kaimyninių valstybių santykiams. Bet jeigu Lietuva tokio reikalavimo nepriimtų, tai Vokietija pati spręstų Klaipėdos krašto sugrąžimo klausimą, pavartojusi tam reikalingas priemones. Suprantama, kad ginkluoto susirėmimo atveju, nebūtų jokio tikrumo ar karo veiksmai apsiribotų vien Klaipėdos kraštu. Vadinasi, gręstų dideliu pavojumi Lietuvos nepriklausomybei.

Lietuvos Ministrų Taryba, išklaivus ministro Urbšio pranešimą, ilgai ir nuodugniai svarstė susidariusių padėtį. Ministrų Taryba, painformavusi apie padėtį Seimo narius ir atsižvelgdama į Vokietijos reikalavimą dėl Klaipėdos krašto perleidimo priimti.

Jau kovo 22 d. lėktuvu išskrido į Berlyną Lietuvos vyriausybės delegacija, užsienių reikalų ministro Urbšio vadovaujama, susitarti dėl Klaipėdos krašto perleidimo Vokietijai. Tą pat dieną nuo 7 val. vakaro vyko pasitarimai ir apie 12 val. nakties buvo pasirašyta sutartis.

II. KAIP LIETUVA SU VOKIETIJA SUSITARĖ DĖL KLAIPĖDOS

Pagal Lietuvos ir Vokietijos sudarytą sutartį, nuo kovo 23

dienos Versalio sutartimi nuo Vokietijos atskirtas Klaipėdos kraštas vėl sujungiamas su Vokietijos Reichu. Iš Klaipėdos krašto, pagal sutartį, tuojau evakuojamos Lietuvos karinės ir politinės pajėgos. Lietuvos vyriausybė rūpinasi, kad kraštas būtų paliktas tvarkingoje padėtyje. Abi šalys paskirs komisarus kurie turės įvykdyti perdavimą tų žinybų, kurios nepriklauso Klaipėdos krašto autonominiams įstaigoms. Ūkiniam Lietuvos interesams apsaugoti LIETUVAI KLAIPĖDOJE BUS ĮSTEIGTA LAISVA ZONA, dėl kurios smulkiau bus susitarta vėliau. Lietuvos ir Vokietijos draugiškiems santykiams sustiprinti abi šalys įsipareigoja nesiminti jėgos viena prieš kitą ir neremti bet kurio iš trečiosios pusės prieš vieną iš šalių kreipiamo jėgos pavartojimo. Tokiu būdu sutartis įgyja ir savotiško nepuolimo pakto prasmę. Sutartis įsigalioja ją pasirašius.

Prie sutarties yra priedas, kuriame nužymėti pagrindiniai dėsniai, pagal kuriuos bus įsteigta Lietuvai Klaipėdos uoste laisvoji zona. Laisvai zoni valdyti ir eksploatuoti bus įsteigta mišri Klaipėdos uosto bendrovė su vyraujančiu Lietuvos kapitalu. UOSTO ZONA PERLEIDŽIAMA LIETUVAI 99 METAMS SU PAKANKAMU ŽEMĖS IR VANDENS PLOTU BEI ĮRENGIMAIS NUOMA UŽ LAISVĄJĄ ZONĄ LAIKOMA SUMOKĖTA IKI ŠIO LĖNĖMIS LIETUVOS INVESTICIJOMS KLAIPĖDOS UOSTE. Taip pat bus patikrintas Lietuvai palengvintas susisiekimas geležinkelio, vardens ir sausumos keliais į laisvąją zoną.

III. Kaip krašto Seimelis palaidojo autonomiją.

Kovo 22 d. 9 val. vakare buvo susirinkęs Klaipėdos krašto Seimelis. Iš lietuvių dalyvavo tik vienas atstovas dr. Fajaujis. Seimelio posėdyje kalbėjo dr. Neumanas. Jis pasakė, kad Klaipėdos kraštas atskiriamas nuo Lietuvos ir grįžta prie Reicho. Pasiūlė pasiųsti telegramą Hitleriui. Neumanas dar pažymėjo, kad kraštas anuo metu buvo atskirtas nuo pramoninės šalies ir priskirtas prie žemės ūkio krašto, o tai kenkė Klaipėdos krašto interesams ir sunki

jo gyvenimą.

Ta vienintelė dr. Neumano pasakyta trumpa kalba buvo palydėta Vokietijos himnu. Tai buvo šio Seimelio pirmasis ir paskutinis posėdis. Posėdyje ūpo pakilimo nesijautė. Seimelio nariai buvo susikaupę, susirūpinę. Gal bent kai kurie jų suprato, kad jie čia eina krašto autonomijos laidotuvininkų pareigą.

Klaipėdos kraštas niekad neturėjo tokių laisvės laikų, kaip būdamas nepriklausomos Lietuvos ribose. Niekad jis neturėjo ir jokios autonomijos. Gal būtų todėl krašto gyventojai nesugebėjo ta autonomija tinkamai naudotis ir taip lengvai jos išsižadėjo. Daugelis vėliau su pasigėrėjimu minės taip lengvąpė diškai palaidotos laisvės laikus!

IV. KAIP VOKIETIJAI UŽĖMĖ KLAIPĖDOS KRAŠTĄ.

Kovo 22 dieną, kai pasklido žinia, kad Lietuva priims Vokietijos reikalavimus, Klaipėdos mieste ir krašte buvo iškeltos vokiškos vėliavos. Tuojau smogikai ir krašto policija pradėjo statyti savo sargybas paštuose, muitinėje, uoste, radiofone ir kitose centro valdžios įstaigose. Gubernatorius paliepė valdininkams toliau eiti savo pareigas. Nuotaika mieste buvo labai pakilusi, nepaprastai didelis judėjimas. Daugelis žmonių stengėsi tuojau apeisti Klai pėdos kraštą. Išsikraustymą labai trukdė susisiekimo priemonių trūkumas nes traukiniai buvo perpildyti, o sunkvežimių ir automobilių beveik neįmanoma buvo pasisamdyti dėl jų brangumo ir trūkumo.

Smogikai ir policija iš kai kurių šaulių būrių atėmė ginklus ir juos perdavė mūsų kariuomenei. Kariuomenės pulkas, su visais ginklais ir turtais apeidė kraštinės ir žygiavo Didž. Lietuvos link. Kariai buvo prislėgti lietuvių tautą ištikto smūgio, bet parodė didelį drausmingumą. Todėl jokių nesusių patimų neįvyko. Klaipėdoje paliko tikrai igulos atstovai, kurie turėjo perduoti kareivines ir krašto karių valdžią atvykusiai Vokietijos kariuomenės vadovybei.

Tą pačią dieną (III.22) vakare per Tilžės tiltą įžengė į Klaipėdos kraštą vokiečių kariuomenės pėstininkų, motociklistų ir diviratininkų dalys. Jos skubiai traukė į Klaipėdą, palikdamos mažus būrelius Pagėgiuose ir Šilutėje.

Lietuvos pasienio policija per

Lietuvoje sudaryta nauja Vyriausybė.

Vietos laikraščių žiniomis, atsistatydino Lietuvos Vyriausybė su Dek. VI. Mironu priešaky Naują Vyriausybę sudaryti Respublikos Prezidentas A. Smetona pavedė sudaryti Kariuomenės Štabo Viršininkui Brig. Generaliui J. Černiui. Gen. Černius jau sudarė naują Vyriausybę.

sikėlė ir užėmė sargybas ties naująja Lietuvos — Vokietijos siena, kur anksčiau buvo Vokietijos — Rusijos rubežius. Vokiečių pusėje yra muitininkai, smogikai ar karių sargybos. Jurbarke, Tauragėje, Tauragės Naujamiestyje ir Kretingoje steigiamos muitinės, o kitose vietose sienos pereinamieji punktai.

Iki šiol buvęs Tilžėje Lietuvos konsulatą perkeltas į Klaipėdą. Lietuvos komisaru perduoti vokiečių įstaigoms perduotas žinybas paskirtas direktorius Norkaitis; vokiečių komisaras — Bertulaitis, buv. paskutinės direktorijos pirmininkas.

Kovo mėn. 23 dieną jau visame Klaipėdos krašte, mieste ir uoste šeimininkavo vokiečiai. Tą dieną apie 10 val. į Klaipėdą atvyko Vokietijos kancleris Hitleris. Jis atplaukė karo laivą „Deutschland“, dar kelių karo laivų lydima. Vokiečių organizacijos ir visuomenė Hitlerį iškilmingai sutiko. Teatro aikštėje jis priėmė kariuomenės dalinių parodą ir čia susirinkusiai visuomenei pasakė trumpą kalbą; pasidžiaugė, kad Klaipėdos kraštas parodė didelę savo ištikimybę Vokietijai. Po to, su daugeliu palydovų, Hitleris per važiavo per miestą ir grįžo į laivą. Apie 16 val. Hitleris laivą „Leonard“ išvažiavo iš Klaipėdos, paviesėjęs iš viso tikrai apie 6 valandas.

Kovo 22 dieną buvo Klaipėdoje ir krašte padaryta kratų pasipazymėjus lietuvių ir daug jų suimta. Žymi jų dalis tuojau buvo paleista. Susitarimu su Lietuva, Vokietija pasižadėjo nepersiekti lietuvių už jų ikišio linie politinę veiklą bei įsitikinimus.

Lietuvos visuomenė žinia apie Vokietijos reikalavimus, tų reikalavimų priėmimą bei Klaipėdos krašto Vokietijai perleidimą priėmė su dideliu skausmu, bet ir su rimtimi bei drausmingumu. Mes visi suprantame, kad dabartinėse sąlygose krašto perleidimas Vokietijai buvo neišvengiama blogybė.

į naują Ministrų Tarybą įėjo valstiečių liaudininkų ir krikščionių demokratų grupės. Naujos Vyriausybės sąstatas toks: Ministras Pirmininkas Gen. J. Černius, vicepremieras K. Bizauskas, Vidaus Reikalų Ministras Gen. Škučas, Susisiekimo — Germanas, Švietimo — L. Bistras, Žemės ūkio — Dr. J. Krikščionas, Krašto Apsaugos — Gen. Musteikis, Finansų — Gen. Sutkus, Teisingumo — Tamošaitis.

Trys ministrai (K. Bizauskas, Dr. Krikščionas ir L. Bistras) yra iš opozicijos.

Baigtas Ispanijos naminis karas.

Šiomis dienomis Ispanijoje galutinai pasibaigė naminis karas. Sukilėliai be jokio pabrėžimo užėmė Madridą, Valenciją ir kitus buvusius vyriausybinių rankose miestus. Visoje Ispanijos teritorijoje jau viešpatauja sukilėliai. Keli vyriausybinių vadovai suimti kiti išbėgiojo į užsienius. Visa vyriausybinių kariuomenė ir laivynas pasivadė sukilėliams. Laikraščiai praneša, kad visoje Ispanijoje ramu.

Lietuvos ūkininkams sumažintos skolos.

Ministrų Taryba nutarė visas Žemės Banko paskolas, išduotas ligi 1938 m. gruodžio mėn. 31 d., sumažinti 20%.

Taip pat nutarta išperkamuosius mokesčius naujakuriams už gautą žemę kaimuose sumažinti 50 procentų.

Skolas už melioracijas, išduotas ligi šių metų sausio mėn. 1 d., sumažinti 30%, o ateityje už melioracijos paskolas imti palūkanų 1% mažiau, tai yra vietoje ligišiolinių 3% imti 2%.

Be to, Žemės Bankas ūkininkams likusių skolų dalį išdėsto ilgam laikui išsimokėti mažomis dalimis. Po šių naujų įsiskolinusiems ūkininkams palengvinimų, visi rūpestingieji ūkininkai pajėgia taip susitvarkyti, kad jiems skolų našta nėra labai slėgianti.

— Spaudoje pasklido gandai, kad Vokietija artimiausiu metu mano užimti laisvąjį miestą Danaciją. Danigio užėmimas grėsia lenkų koridoriui. Užėmę Danaciją vokiečiai neabėjotinai pasistengs užimti ir lenkų koridorių. Dėl visų tų gandų smarkiai susirūpino Lenkija. Visoje Lenkijoje vėl prasidėjo bruzdėjimas prieš vokiečius.

Iš Lietuvos

Lietuvoje statys radijo aparatų fabriką.

Radijo reikalai Lietuvoje nėra tinkamai sutvarkyti. Tuo tarpu gyventojuose radijus randa vis didesnio susidomėjimo. Provincija, ypač kaimas, skubiausiai įvairias naujienas gali gauti tikiai per radiją, nes ten laikraščiai skaitytojus negreitausiai pasiekia. Be to, žmonės labai įdomauja muzika, paskaitos ir kita.

Radijo abonentų skaičius paraisiais laikais sparčiai auga. Kas mėnuo įsiregistruoja po kelis tūkstančius naujų abonentų. Dabar bendras abonentų skaičius jau siekia 65.000. Radijo aparatus parduoda įvairios užsienio firmų atstovybės. Už aparatus Lietuva užsieniams kasmet išmoka po kelis milijonus litų. Taigi yra gyvas reikalas įsteigti Lietuvoje radijo apa-

ratų fabriką. Toks fabrikas turėtų gaminti pirmiausia sodžiu pritaikintus radijo imtuvus ir juos nebrangiai išsimokėtinais ūkininkams parduoti. Jau paruoštas projektas tokiam fabrikui statyti. Fabrikui statyti bus įsteigta akcinė bendrovė, kurios akcijų dalį paims ir vyriausybė. Vyriausybė rūpinasi, kad bendrovė ne tiek žiūrėtų biznio, kiek patarnauti žmonėms palengvintomis sąlygomis įsigyti radijo imtuvus.

Ties Babilais, prie Nevėžio, jau statoma nauja galinga radijo stotis, kuri šių metų rudenį pradės veikti. Patačius naują radijo stotį ir įsteigus radijo imtuvų fabriką, radijo plitimui Lietuvoje bus sudarytos visai palankios sąlygos.

Lietuvoje žemei igyti reikės leidimo.

Iki šiol Lietuvoje žemės ūkio žemės igijimas yra tvarkomas žemės reformos įstatymu, kuriuo žemės gali įsigyti, kurie nemažiau kaip 10 metų yra vertęsi vien žemės ūkiu ar dirbę vien žemės ūkyje ir kurių tėvai ar seneliai vertėsi ar yra vertęsi žemės ūkiu arba dirba ar yra dirbę žemės ūkyje. Šie nuostatai dabar jau nėra patenkinami. Pradedama atsirasti žemdirbių kilmės žmonių, kurių tėvai ar seneliai nėra vertęsi žemės ūkiu darbais ir jiems yra užkirstas kelias įsigyti žemės; taip pat atsiranda nemažai nežemdirbių kilmės žmonių, kurie panuomavę, dažnai fiktyviai, kelis hektarus žemės jau turi teisę žemės ūkiu žemės įsigyti iki 150 ha. Tokių asmenų skaičius vis didėja ir yra pavojaus, kad jeigu nebus imtasi atitinkamų priemonių, žymūs žemės plotai gali patekti į rankas asmenų, kuriems mažai rūpi Lietuvos žemės ūkio pažanga ir krašto gerovė. Žemė valstybei ir tautai turi ypatingos reikšmės; jos negalima lyginti su kitomis medžiaginėmis gerybėmis. Žemės pavertimas laisvos prekybos da-

lyku būtų lygu atidavimui žymios jos dalies į rankas pinigų miestiečių, kurie patys jos daugiausia nedirbtų, o tai būtų kraštui žalinga. Dėl to ir buvo parengtas įstatymo žemės įsigijimui ir valdymui tvarkyti projektas, kurį jau priėmė Ministrų Taryba.

To įstatymo pagrindu dedama sąlyga, kad kiekvienam žemės ūkio įsigijimui turi būti gautas žemės ūkio ministro leidimas. Leidimų nereikia: kai žemę įgyja valstybė, savivaldybė ar Žemės Bankas; kai teismui, panaikinus žemės igijimo aktą, žemę grįžta buvusiam jo savininkui; kai žemė yra įgyjama bendrininko dalinantis bendra nuosavybe; kai žemę įgyja savininko artimesni giminaičiai, ir pan.

Be to, žemės ūkio departamentas galės patikrinti, kuriais teisiniais pagrindais žemė valdoma. Neteisėtai žemę įsigiję žemės savininkai galės būti iš ūkio pašalinami. Jie privalės žemę parduoti asmenims, turintiems leidimą žemei igyti.

Klaipėdos laukininkai pasigenda Žemaitijos darbininkų.

Kaunas. III. 17. Klaipėdos krašto vokiečiai iki šiol vis nusišukydavo, kad vietiniams žmonėms atimamą darbą ir duoną iš Lietuvos atvykę darbininkai. Tiesa, Klaipėdos mieste kasmet žiemos metu atsiranda iki poros tūkstančių bedarbių, bet daugiausia tokių, kurie arba nenori, arba negali dirbti. Sudarius krašte nuotaiką prieš Didž. Lietuvos darbininkus, šie dažnai buvo pašiepiami, užgauliojami bei kitaip skriaudžiami.

Vasaros metu mieste ir uoste vyksta įvairios statybos ir kitoki darbai, kurie suima visus esamus darbininkus. Tuo metu daugiau reikia darbininkų ir ūkininkams.

Iki šiol Didžioji Lietuva tiekė Klaipėdos miestui ir kraštui darbininkų esamam jų trūkumui papildyti. Tačiau šiemet šie dalykai yra įgavę visai kitokią kryptį. Klaipėdos mieste iš se-

niau įsigyvenę lietuviai darbininkai palieka savo vietose. Bet pas laukininkus tarnavę Žemaitijos lauko darbininkai daugumoje atsikakė toliau pasilikti, o naujų darbininkų visai mažai atvažiuoja. Dabar krašto laukininkai net už 50% aukštesnes algas beveik negauna pasisamdyti Didž. Lietuvos darbininkų.

Kadangi ir Didž. Lietuvos ūkininkams trūksta žemės ūkio darbininkų, tai žmonės neturi ir reikalą veržtis į Klaipėdos kraštą. Lietuvis darbininkas turi garbės jausmą, todėl jis beveik už mažesnę atlyginimą nedirbti ten, kur su jais žmoniškai elgiamasi.

Sunku pasakyti, kaip krašto autonominės įstaigos šalinis laukininkams saminčių trūkumą. Bet joms teks kas nors daryti, nes tas trūkumas yra labai žymus.

Dėl lietuvių kovojusių Ispanijoje.

Užsienių reikalų ministerija gavo iš Lietuvos atstovybės Paryžiuje pranešimą, kad ten tam tikros tarptautinės organizacijos kreipėsi į Lietuvos atstovybę, prašydamos globoti dabar esamus Prancūzijos koncentracijos stovyklose iš Ispanijos atbėgusius tarptautinės brigados lietuvius. Esą, ten yra apie 150 tokių Ispanijoje kovojusių lietuvių nuo pat Ispanijos karo pradžios. Dabar jie atsidūrė ap-

vertkinoje būklėje. Teko patirti, kad yra nusistatyta tų lietuvių ar Lietuvos piliečių, kovojusių Ispanijos respublikonų pusėje, reikalus risti individualiai ir tikiai pagal atskirus paduodamus prašymus. Taip pat ir giminės Lietuvoje gali jais rūpintis ir kreiptis su prašymais į atitinkamas įstaigas sugrąžinti Lietuvon jų gimines iš pietinės Prancūzijos koncentracijos stovyklų.

Norima, kad šiemet būtų gyvesnė statyba.

Kainų Tvarkytojas susirūpino plytų atpigimo reikalu, nes naujasis statybos sezonas jau artinasi ir reikia daryti viską, kad tik būtų didesnė statyba ir sušvelnėtų būtų stoka Kaune ir kitur. Norima plytų kainas atpiginti 20—30 nuosimčių. Iš plytinių statybos plano 3 plytinės jau gatavos, tačiau jos tegalės pradėti tiesti plytas tik birželio mėnesį ir todėl jau dabar tenka administratyvines priemones panaudoti statybai paskatinti.

Nebus leidžiama ilgiau pasilikti Lietuvoje.

Svetimšaliams, kurie buvo atvykę Lietuvon tik trumpam laikui ir čia ilgiau užtruko, dabar pranešta, kad jie turi išvykti iš Lietuvos, nes leidimai gyventi Lietuvoje jiems daugiau nebus pratęsimai. Daugumas šitokių svetimšalių iš Lietuvos išvyko kovo mėn. 1 d. Vieni iš jų emigruoja į užjūrio valstybes, o kiti gavo vizas į Angliją ir kit. kraštus, kur jiems leidžiama laikinai pasilikti.

Kaune atpigs sklypai.

Paskutiniu laiku smarkiai didėjo sklypų pasiūlymai, pirkėjų skaičius visiškai sumažėjęs. Numatoma, kad dėl greitu laiku Kaune labai atsisa sklypai.

Steigiama vilnoms sukurti bendrovė.

Netrukus bus įsteigta akcinė bendrovė, kuri supirkinės ūkininkų avių vilnas ir jas tekstilės pramonei. Daugiau tuo rūpinis „Drobė“.

Suvaržo sezoninių darbininkų išvažiavimą Latvijoje.

Daugelyje vietų stingant žemės ūkio darbininkų, jų išvažiavimas sezoniniams žemės darbams Latvijoje bus suvaržytas.

Numatoma visose apskrityse praveisti darbininkų paklaupus ir norinčiųjų dirbti registracijas ir pagal reikalą valdiškomis lėšomis darbininkų stingančias vietas iš jais pertekusių gabenti ir leisti tie pasienio zonos gyventojai, kurie įrodys negalį darbu Lietuvoje.

Lietuvoje auginama daug lapų.

Šiuo metu Lietuvoje yra kailinių žvėrių ūkių, kurių auginama apie 7000 juodsielinių lapų, 600 — aušinių ir k. mažiau nutrijų ir mėlynųjų lapų. Vietoje auginamos lapų turi gero pasisekimo ir pletojant auginama ateityje galima apsieiti be įvežamų iš užsienio kailių. Lietuvoje buvo praeiti auginti ir meškėnus, tačiau tokie kailiai dabar nemažiau nuo to atsikakta.

SKAITYK IR PLATIN

«LIETUVI»

K l e m e n s a s J ū r a .

Lietuviškos širdies simfonija.

(Tąsa iš 12 Nr.)

— Pone!
Tas žodis keistai skambėjo jos lūpose.
Aš tamstos maldauju, jei turi dar širdį, jei esi dar žmogumi... išklausk mano prašymo, mano maldavimo — nežudyk jauną, gyventi trokštančią širdį! Aš ne pergyvensiu tu pasibaurėjimo kurį jaučiu ir visuomet jausiu tamstai! Aš, gal būtų galėčiau tamstą gerbti, bet pamilti — niekuomet, niekuomet!...
— Tu labai atvira, gražioji Zelma, ir rodai savo geluonėlį, kurį aš greitai, greitai išrausiu! Tu nekenti manęs dėl to, kad myli kitą!
O, o! — seniai tave stebiu, žinau kas tavo širdelėje gyvena. Ešai kas vakarą pamiškės kry-

žiui guostis... žinok, kiekvienas tavo ten išstartas žodis buvo išgirstas... aš sekiau tave, seku ir seksiu per visą savo gyvenimą...
Paskutinių žodžių Zelma jau negirdėjo. Paskubomis bėgo iš tų namų, kurie jai atrodė kaip pasakiško „Baisulio“ būstynė...
Tėvas matė ją paskubančią nuo Ražo sodybos, suprato keiliones tikslą, bet neklausinėjo apie pasekmes, nes jos veidas kalbėjo be žodžių.
„Atsisakyk jo, nes aš negrąsindamas pašalinisui jį sau nuo tako!“ — bausiu šnipštumu jos ausyse skambėjo Ražo žodžiai.
Išeities — nebuvo! Parasė Algirdui, bet mažai tikėjo, kad jis čia galėsias kuo nors padėti. Ir kuo gi priversti Ražą atsis-

kyti nuo savo užgaidos? Kuo? Ar leisti, kad išvaržytų tėviškę — palikti elgetomis ne tik tėvus bet — seseris! Tai būtų per brangi kaina, kuria ji nusipirktų meilę ir laimę. Dėl penkių jai brangių asmenų gerovės reikėjo paaukoti dvi jaunatve plazdančios širdys. Pasiaiskinti prieš Algį ir pasiaukoti. Ji buvo skaičiusi, kad seniau nė viena lietuvaite neprieštarauavo tėvų valiai.
Ji vėl prie Rūpintojėlio!
Ir ilgai — tyliai šnabzdėjusi samantotajam kryžiui — pasiryžė aukoti asmenišką laimę kitų gerovei. Išsiveržusių jausmų vaidentuvė ji — vieną išėitį matė...
Ji — rengėsi.
v
Algis iškviestas jos laiško skubiai atvyko — jis nieko nesuprato, kodėl taip sielvingai skambėjo laiško žodžiai? Veltui — atkakliai klausinėjo, tik kai

išėjo pasivaikščioti vėsiaus vakaro sūtemai gaubiant aplinkumą, kada priėjo Apatko pakraštyje rymantį Rūpintojėlį — jį atvėrė savo slaptąsias mintis. Čia jis išgirdo sulaužytos mergaitės širdies skundą...
— Algi mes neabejojame savaisiais jausmais, bet ką pasakysi, jei staigiai, nelauktai, netikėtai iškilsta nenumatyta kliūtis, ir mes esame priversti pasiaukoti — tarti vienas kitam sudie — visam gyvenimui! —
— Zelma! mieloji, aš nesuprantu tavo keisto klausimo? Tavo žodžiai labai kietai ir tragiškai skamba, aš prašau tave — būk atviresnė.
Ji ilgai kalbėjo virpančiu iš susijaudinimo balsu. Kalbėjo nemanydama, kad jos žodžius gali girdėti tas kam jie neskiriami.
Ražas juos sekė! Jam jau labai parūpo jų pasikalbėjimas... Ji nušvietė visas priežastis. Parodė, kad pasirinkimo nėra — tada jis ilgai tylėdamas mąstė.

— Ir jokios išėities jau neko? Nejaugi... nejaugi liki eina prieš mūsų laimę?
— Yra! Du keliai stovi prieš mūsų akis. Tik juos pasirinkti turime teisę.
— Kokie keliai? Ką mes valome rinktis prieš šią žiaurę neteisę?
— Algi, štai pasirinkti Tau reikia pamiršti mane! Valai negalvoti, kad gyvenant saulyje kokia tai Zelma... aš si kitą, tave suprantantį, tautimą asmenį (daug moterų pasaulyje!)... Tada tavo atvėrė šypsis pavasarišku dūšgsmu, tu būsi laimingas! Aš si aukosiu artimųjų gerovei savo ateitį surišiu su žmogumi kurio vien tik vardas man liecia atstumiantį jausmą...
— Ne! — griežtai ir patvirtinau mai jis nuneigė — tu pamirši Zelma, kad ir aš čigonai jausmais neprekiuju! Pirmas kelias kurį tu numatai — mums!
/B. d./

Visuomenė pernai sudėjo milijoną litų šauliams ginkluoti.

Kaune įvyko Šaulių Sąjungos rinktinių atstovų ir vadų suvažiavimas. Suvažiavimą atliko Respublikos Prezidentas, ministras pirmininkas, kiti vyriausybės nariai, kariuomenės vadovybė ir šiaip daug svečių. Susikauptu ir tylos minutė atiduota pagarba žuvusiems šauliams.

Suvažiavime buvo svarstoma įvairūs šaulinio darbo klausimai, ypatingai Šaulių Sąjungos dvidešimčio sukakčiai paruošimas. Patvirtinus 1938 metų apyskaitą ir 1939 metų sąmatą, suvažiavimas išrinko Šaulių Sąjungos tarybą, kontrolės komisiją ir garbės teismą.

Sąjungos vadas plk. Saiačzius suvažiavime padarė pranešimą apie šaulių veiklą. Jis pabrėžė, kad Šaulių Sąjungai per dvidešimt metų teko išgyventi įvairių momentų, tačiau Sąjunga visus sunkumus nugalėjo ir toliau vykdo savo paskirties darbą Lietuvos stiprybei ir garbei.

Visuomenė praėjusiais metais darbu ir aukomis sudėjo apie milijoną litų šauliams ginkluoti.

Šauliai už tą milijoną litų žymiai papildė savo apsiginklavimą. Ginklas tik tvirto ir kultūringo žmogaus rankose yra svarus ir gerai patarnaus šalis laisvei ginti. Dėl to Šaulių Sąjunga, kaip ir kariuomenė, savo narius prusina kultūriškai ir šviečia, vadydama nemažą kultūros darbo vagą krašte. Sąjungos daliniuose veikia 125 chorai, 115 dūdų orkestrų, 332 bibliotekos ir daug mažesnių bibliotekėlių; 15 teatrų ir 414 vaidintojų kuopelių. Nemaža veikia ir kitų kultūrinio darbo sekcijų. Ligi šiol turime jau 72 namus, iš jų 10 atidaryta praėjusiais metais. Karinį šaulių darbą papildė fizinė kūno mankšta. Sporto klubų turime 98, o sekcijų 450. Visuomenės karinė dvasia auga ir todėl šaulių skaičius didėja ir šaulinis darbas apima vis platesnį barą.

Šiomet, Sąjungos 20 metų sukaktuvėmis, darbo našumas ir šaulinis aktingumas visoje sąjungoje dar yra padidėjęs.

ras šiandien taipgi nėra nenugalima tvirtovė; Malte nėra apsaugota nuo artimų Italijos bombonešiu. Anglija visą tą pavojų nujaucia ir savo Afrikos kolonijoje—Sierra—Leonoje jau dabar yra įtaisiusi maisto, degamosios medžiagos ir amunicijos sandėlius. Tėn esą kur kas saugiau.

Anglija jau tuoj po karo numatė tą padėtį, kad Italijos ir Vokietijos įsigalėjimas yra neišvengiamas ir su tuo reikės skaitytis. Todėl ji stengėsi paįminti savo protektoratą (mandatų teisėmis) Palestina ir Iraką. Šiandien Irako aliejus per 1000 kilometrų kanalu teka į Haifos uostą, o iš jo stačiai į anglų laivus. Tuo būdu Anglija užsitikrino brangiausią degamąją medžiagą, taip reikalingą motorizuotiems karo pabūklams.

Savo teisėms ir viešpatavimui Viduržemio jūroje apginti Anglija daro ir didesnių karinių pasipuošimų. Dabar jau yra pastatyti naujoviški aerodromai Lydoje, Tel-Avive, Croydone; hydroplanimams stotys Haifoje, Kymrethe ir kt. Haifos uostas yra taip naujoviškai įrengtas ir laivus gali visu kuo aprūpinti. Haifa Anglijai yra „sauskelio tiltas“ į tolimas kolonijas Indijos jūroje ir Atlanto vandenynė. Iš Haifos į Raudonosios jūros uostą Akabą anglai jau yra suprojektavę staityti plentą arba geležinkelį. Šis kelias būsias sauskelio „kanalas“, kuris reikalui esant galėtų atstoti Suezio kanalą. Todėl anglai ir nori Akabą palikti neribotam laikui savo valdžioje. Be to, dar projektuojamas plentas, kuris jungtų Haifą su Persijos įlanka. Taigi ši įlanka būtų su rišta su Viduržemio jūra. Todėl kaip iš šių darbų bei sumanymų matyti, Anglija dabar vykdo tai, ką pati sutrukdė Vokietijai daryti (vokiečių Alappo—Bagdado geležinkelio projektą).

Anglija, Palestina ir Viduržemio Jūra.

Dar gilioje senovėje o ypatingai Viduramžių laikais, iki pat 15-to amžiaus, Viduržemio jūra buvo vienintelis vandens kelias kuris traukė didžvalstybių dėmesį.

Ir tik tuomet, kai prasidėjo normalus susisiekimasis su Šiaurės Amerika, sumažėjo Viduržemio jūros reikšmė, nes pirmąją vietą turėjo užleisti Atlanto vandenynui. Tačiau kiek vėliau Viduržemio jūros reikšmė vėl pradėjo kilti. 1704 m. Anglija užtikrino sau Viduržemio jūros vakarų vartus — Gibraltarą ir išvisi Anglija kreipė ypatingą dėmesį į Viduržemio jūrą. Tada paliūdija visa eilė jos atkaklių ir ryžtingų žygių, kad patikrintų čia savo viešpatavimą. Čia verta pažymėti 1800 metų karas prieš Napoleoną Egipte, Maltos nugalėjimas, Rusijos atstūmimas nuo Viduržemio jūros (Krymo karas), Kipro salos okupavimas, Egipto užkariavimas, dominuojančios įtakos užtikrinimas Suezio kanalo administravime ir kita.

Savaime aišku, kad Anglijai Viduržemio jūros reikšmė yra ypatingai svarbi, kaip kelias į jos valdomas kolonijas — į Indiją ir Australiją. Kol Anglija buvo viena galingiausių jūros valstybių, tai apie 200 metų niekas nedrįso jos viešpatavimui pastoti kelio. Bet laikas viską pakeičia. Jau pasaulinio karo metu Didžioji Britanija susidūrė su Vokietijos karo laivynu, kuris jau įvarė daug baimės. Kaip žinoma, dar 1914 — 1934 metų laikotarpyje Italija irgi buvo nežymus jūros konkurentas. Tačiau jau Absisinijos užkariavimo metu Europa turėjo progos įsitikinti, kad šiandieninė Italija ne ta, kokia ji buvo net prieš 10 — 15 metų.

Todėl Anglijos viešpatavimui jūrose atsirado naujas ir galin-

gas konkurentas — Italijos imperija. Italija savo norą irgi įsitvirtinti Viduržemio jūroje motyvuoja ypatinga savo geopolitine padėtimi. Ji, kaip pušiasialio valstybė, apie 80% savo importo (maisto produktų ir žaliavos) gabenasi jūros keliais. Italai nurodo, kad Anglija Vi-

Žavus Biržų miesto vaizdas.

duržemio jūrą savo prekybai naudoja tik 15%. Be to, Italija prikiša Anglijos užsispyrimui tai, kad ji turinti kitą kelį prekybos gabenti iš Indijos ir Australijos per Kapa, Pietų Afriką. O Viduržemio jūra tik tiek tesanti reikalinga, kad ji veždama šia jūra, sutaupto pinigų ir laiko.

Taigi jau nuo seniai vyksta tytus „karas“ tarp Anglijos ir Italijos dėl Viduržemio jūros.

Bet turint galvoje naująją strategiją, Suezio kanalas yra puikus lėktuvams taikynys. Užtenka jame paskandinti bent vieną laivą, ir jis ilgam laikui gali būti uždarytas... Gibraltar-

Palestina svarbų vaidmenį vaidina ir oro susisiekimė, nes ji yra vienintelis kraštas Artimuose Rytuose, kuriame yra platus oro kelias. Jau dabar čia veikia 5 orinio susisiekimio linijos, būtent: Anglijos, Prancūzijos, Olandijos, Italijos ir Lenkijos. Haifa yra labiausiai toli nuo Italijos oro stočių, todėl mažiau siai bijo užpuolimų iš oro. Čia kaip tik anglams yra patogios vietos aerodromams įrengti.

Iš aukščiau padarytos nors trumpos apžvalgos kiek aiškescini darosi Anglijos politiniai siekimai. Ji kaip galėdama sten-giasi niekam neužleisti įsigalėti Viduržemio jūroje, apsaugoti Suezio kanalo valdymą sau pagei-

Fabrica de Cigarros "SUDAN"

Premijų Sąrašas Nr. 67
1939 m. kovo 6 iki 20 d. laikot.

RAUSVIEJI KUPONAI		SERIJA „F“
Nr. 6.001 iki	6.010	— 10 Puikių moteriškų dviračių
„ 6.011 „	6.050	— 40 Gražių paausuočių grandinėlių
„ 6.051 „	6.100	— 50 gražių uždegamų mašinėlių
„ 6.101 „	6.200	— 100 čekių po 20\$000
„ 6.201 „	6.300	— 100 rinkinių mokyklinių
„ 6.301 „	6.400	— 100 tuz. lėkščių stalui
„ 6.401 „	6.500	— 100 rinkinių salduminsams
„ 6.501 „	6.800	— 300 čekių po 5\$000
„ 6.801 „	6.700	— 200 rinkinių iš 6 pouduko kavai
„ 7.001 „	7.100	— 100 gražių indų pienui
„ 7.101 „	7.200	— 100 but. ger. Agua de Colonia
„ 7.201 „	7.300	— 100 piniginių iš geros odos
„ 7.301 „	7.400	— 100 geriausių kaklaraiščių
„ 7.401 „	7.500	— 100 dėželių toaletinio muilo po 3 šmt.
„ 7.501 „	7.800	— 100 gražių peleninių
„ 7.601 „	7.800	— 200 čekių po 10\$000
„ 7.801 „	7.900	— 100 Butelių fantaziotų del kvėpalų
„ 7.901 „	7.950	— 50 rinkinių vandeniu iš 7 št.
„ 7.951 „	8.000	— 50čekių po 50\$000

A S P A S I A

\$500

O C E A N I A S E V E R A

\$600 \$500

VISŲ GERIAUSIOS CIGARETES TAVO KLASĖJ
VERTINGIAUSIOS DOVĀNOS
APLANKYKITE NAUJA SUDAN PARDUOTUVE, RUA 15 DE
NOVEMBRO N. 154, KUR JUS GALIT GAUTI VERTINGIAU-
SIŲ DOVANŲ, KUR FABRIKAS SUDAN SKIRSTO.
S. Paulo,
Fabrica do Cigarros „SUDAN“

daujama prasme ir įsitvirtinti Palestinoje ir Irake, kad tuo būdu garantuotų sau tiltą tarp Viduržemio jūros ir Indijos okeano. Palestina dėl savo patogios vandens, sauskelio ir oro susiekimo padėties šiandien yra Anglijai virtusi strateginiu raktu tarp Vidurinių Rytų, todėl čia

NEPAKENKS ŽINOTI
— Garziojo Bastilijos kalėjimo Paryžiuje statytojas Hugues Aubriot buvo pirmasis kalnys, kuris į tą kalėjimą buvo uždarytas.

— Su albanais mes nesusikalbėtume. Jei albanas nori pasakyti „taip“, tai galvą purto, o jei nori pasakyti „ne“, tai galvą palinguoja.

— Nuodingas šiltų kraštų roplys skarponas pajutęs ugnies pavojų, įdura uodegos smaigaliu sau į nugarą ir, įleidęs nuodų, save iš baimės nužudo.

— Nebraskos valstybėlė, Amerikoje, vienas ūkininkas turi vištą, kuri visą laiką peri ir peri. Šita vištelė be pertraukos ištupejo ant kiaušinių 5 mėnesius ir išperėjo 192 viščiukus.

— Viso pasaulio bendras geležinkelio ilgis, pagal paskutinius statistikos duomenis, siekia 1.220.000 km. Šis atstumas tris kart didesnis už atstumą nuo žemės ligi mėnulio.

— Viename arbatiniame šaukštelyje juodžemio bakterijų yra daugiau, negu žmonių visame žemės rutuly.

— Sacharos dykumoje numatoma pastatyti visa eilė sanatorių, nes patirta, kad dykumoje nėra kenksmingų mikrobu ir to dėl žaizdos ten labai greit gyja.

— Tvarsčiai su medum visai apsaugo žaizdą nuo oro įtakos ir labai greit užgydo nešvarias žaizdas ir nudegimus.

— Stebėjimais nustatyta, kad daugiau kaip 50% įvairių ligų priežastis yra netinkamas maitinimasis.

Kl. Giedaugas.

Vietos lietuvių gyvenimas.

NORI PIRKTI ŽEMĖS.

Ivairiose S. Paulo estado vietose, ypatingai arčiau miestų, daug lietuvių ūkininkų žemę nuo moja. Visur, kur tik geresnė žemė nuoma gana brangi. Kartais už alkerį (2,5 ha) tenka mokėti po 200—300 milreisų nuomos į metus. Kiek teko patirti šįmet nemaža geriau pasiturinčių lietuvių ūkininkų žada kad ir toliau nuo miestų įsigyti žemės nuosavybę.

Kadangi šiais metais medvilnės ryžių ir bendrai kitų augalų derlius buvo neblogas, tai ir lietuviams ūkininkams bus daugiau galimybės įsikurti nuosavose ūkiuose.

NESUSITARĖ.

Prieš mėnesį su viršum laiko mūsų kolonijoje buvo plačiai kalbama apie „Liet. Aido Brazilijoje“ ir „Sviesos“ sujungimą. Tė du laikraštukai buvo numatyta sustabdyti ir jų vieton išleisti naują didesnį laikraštį Liet. Centro vardu. Tuo tikslu anų laikraščių leidėjai ir Centro vadovai darė kelis pasitarimus. Nuo to pasitarimų praėjo nemaža laiko ir vėl viskas nutilo. Naujas laikraštis mūsų kolonijoje nepasirodė. Ir tik dabar paaiškėjo kodėl.

Minėtų laikraščių sujungimui daug dirbo prieš mėnesį laiko išvykęs į Lietuvą J. Vaitkevičius. J. Vaitkevičius buvęs numatytas net naujo laikraščio redaktorium. Tačiau nesutarus dėl sujungimo J. Vaitkevičius neteko vilties gauti redaktoriaus vietą ir grįžo atgal į Lietuvą.

Dabar kalbama, kad „Aido“ ir „Sviesos“ susijungimas neįvykęs dėl šių svarbiausių priežasčių: Kadangi abu du laikraštukai yra priešingų ideologijų (vienas neva katalikiškas, kitas neva kairysis), tai dėl susijungimo nesutikusios seserys prancišketės. Toliau nesutarata dėl redaktoriaus. Mat J. Vaitkevičius yra voldemarininkas. Be to Lietuvoje buvo nuteistas už pasikėsinimą prieš žmogaus gyvybę ir keletą metų atsidėjo kalėjime. Nors J. Vaitkevičius, tikėdamasis gauti redaktoriaus vietą, ir labai stengėsi pasirodyti dideliu veikėju ir Centro šalininku, o Liet. S-gos Brazilijoje, mokytojų ir kitų žmonių niekintoju, vis tik neįstengė įsigyti pasitikėjimo. Esą nei „Aido“ nei „Sviesos“ šalininkai J. Vaitkevičius nepasitikėjo. Be to, skirti redaktorium žmogų su šitokia praeitimi iš viso būtų nepatogu. Numatyto naujo laikraščio redaktorium katalikai siūlė kun. A. Arminą, o K. Uekus ir kitų norėjo, kad redaktorium būtų A. Dutkus.

Susijungimą sutrukdžiusios ir dar kitos priežastys, kaip piniginiai reikalai, registracijos ir leidimai vietos įstaigose ir kt.

Kaimynas.

P. AMBROZEVIČIENĖ DĖKOJA

P. Ambrozevičienė, kuri kovo 12 dieną išvyko į Lietuvą, atsiuntė laišką, kuriame rašo, kad kelionė sekasi gerai ir prašo paskelbti jos nuosirdžią padėką Ponui Konsului su Ponia, Lietuviams mokytojams S. Bakšiui, J. Jurgilui, St. Ivanauskui, Konsulato sekretoriui J. Čiuviniskui, orliui St. Vancevičiui su

ponia, V. Degučiai ir kitiems pažįstamiems už suruoštas išleis tuves ir palydėjimą išvykstant į tėvynę.

LIETUVIŲ S-GOS BRAZILIJOS VALDYBA DIRBA.

Naujoji Lietuvių S-gos Brazilijoje valdyba paskutiniu laiku smarkiai dirba. Kadangi S-goje atsirado labai daug įvairių darbų ir naujų rūpesčių, tai valdyba daro dažnai posėdžius ir svarsto svarbesnius reikalus. Daug darbo ir rūpesčių yra su mūsų mokyklomis, Vysk. M. Valančiaus mokyklos rūmų statybos paruošiamaisiais darbais ir kitais reikalais.

Knygų skaitytojų dėmesiai!

- 1) CENTRALINIAM L. S. BR. KNYGYNE, rua Bandeirantes 474, mokiniams ir suaugusiems keičia kasdien nuo 9 val ryto iki 6 val. vakaro. Vakaraš — trečiadieniais ir penktadieniais nuo 7 iki 9 val.
- 2) DR. VINCO KUDIRKOS MOKYKLOS, Moka, rua Lithuania 13, suaugusiems knygos keičiamos antradieniais, ketvirtadieniais ir šeštadieniais (vakaraš) nuo 6 iki 8 val. Mokiniai knygas keičia Mokyklos Vedėjo nurodyta tvarka.
- 3) D. L. K. VYTAUTO MOKYKLOS KNYGYNAS, Vila Bela, suaugusiems knygas keičia vakaraš: trečiadieniais nuo 6 val. iki 10 val. ir sekmadieniais

nuo 8 iki 11 val. iš ryto. Mokiniais knygos keičiamos kasdien.

4) DR. J. BASANAUVIČIAUS MOKYKLOS KNYGYNE, Vila Anastacio, mokiniams knygos keičiamos šeštadieniais tuoj po pamokų, o kitiems skaitytojams — pirmadieniais nuo 7 val. 30 min. iki 8 val. 30 min. (vakaraš) ir šeštadieniais nuo 3 iki 3 val. 30 min. dienos metu.

5) Maironio mokyklos knygnas, Parque das Nações, knygos keičiamos mokiniams kasdien tuoj po pamokų, kitiems skaitytojams — antradieniais ir ketvirtadieniais /vakare/ nuo 6 iki 9 val.

PASTABA. Už naudojimąsi L. S-gos Brazilijoje knygų už knygas mokiniai nieko nemoka. Kitai skaitytojai moka mėnesinį mokestį po 1 milreisą.

Visi skaitytojai turi įnešti po 5\$000 užstatą, kuris daugiau knygų nebeįmanant ir patiekus užstatą įnešimo kvitą, grąžinamas.

Į interiorą pasiskaitymui knygų išduodamos didesniais kiekiais tik pagal atskirą susitarimą su knygynų vedėjais.

6) Brazilijos Lietuvių Organizacijų Centro knygynas, rua da Mooca, 1719, atidarytas: pirmadieniais, ketvirtadieniais ir šeštadieniais nuo 17 iki 20 val. Knygų ėmimo taisyklės: Centronariai ir ne nariai palieka užstatą 5\$000, už knygų naudojimą šį Centronariai nieko nemoka, o ne nariai moka 1\$000 į mėnesį.

7) LIETUVIŲ KATALIKŲ BENDRUOMENĖS KNYGYNAS, Vila Bela, antradieniais, ketvirtadieniais ir šeštadieniais nuo 19 iki 21 val.

St. Vancevičius.

Kaip gyvena ir dirba mūsų ūkininkai S. Paulo provincijoje.

(Tąsa iš 12 Nr.)

SVEČIUOSE PAS J. VILKĄ.

Šeiminkas J. Vilkas mus maloniai priėmė. Nors ir vėlus buvo laikas, tačiau sužinoję apie mūsų atvykimą į J. Vilko butą susirinko dar keletas lietuvių. Lietuviai nuosirdžiai pasipasakojo apie savo gyvenimą ūkyje apie vargus ir pasisekimus. Pasikalbėjimas užtruko iki pusianakčio.

APŽIURIM J. VILKO ŪKĮ.

Kitą dieną buvo sekmadienis. Anksčiau atsikėlę išėjome pasivaikščioti po apylinkes ir apžiūrėjome J. Vilko ūkį. Šeiminkas mums parodė savo galvijus, mulus, kiaules ir kitus naminius gyvulius.

J. Vilkas Caiuby apylinkėje turi išsinuomavęs nedidelę fazendą, kurios plotas yra 100 su viršum alkerių (apie 250 ha) dalis to ploto paversta ganyklomis galvijams, mulams ir kiaulėms. Dalis yra visai nenaudojamos žemės. Didesnę viso ploto dalį J. Vilkas išnaudoja žemės ūkio kultūrai. Didžiausias dirbamos žemės plotas panaudotas medvilnei ir kukurūzams. Toliau eina ryžiai, mandioka, saldžiosios bulvės (batata doce) ir kt. Be javų J. Vilkas turi daug

kiaulių ir galvijų. Kiaulių iš viso yra apie 200, galvijų apie šimtą štukų, mulų „burų“ dvidešimts.

Dalį nuomojamos žemės J. Vilkas turi pernuomavęs kitiems. Daugiausia parduoda medvilnės. Medvilnės per metus pagamina apie 3.000—4.000 arobų (aroba—15 kg.). Už medvilnę vidutiniškai metinės pajamos siekia iki 50.000 milreisų. Kitos ūkio pajamos sudaro kiaulės ir galvijai. Vidutiniškai J. Vilkas per metus turi pajamų apie 60.000—70.000 milreisų. Kadangi žemės darbai tenka samdyti daug darbininkų ir daug pinigų išleisti mineralinių trąšų bei sėklų pirkimui, tai iš ūkio gryno pelno vidutiniškai lieka po 10.000—15.000 milreisų.

J. Vilkas šią fazendą turi išsinuomavęs 8 metams. Kontraktas baigsis po dviejų metų. Kontraktui pasibaigus J. Vilkas mano persikelti kitur ir nusipirkti nuosavą ūkį.

KITI LIETUVIAI ŪKININKAI.

Caiuby apylinkėse ir apie J. Vilko fazendą dar gyvena kelio likę smulkesnių lietuvių ūkininkai. Visi kiti lietuviai ūkininkai taip pat žemę nuomoja. Tik vienas J. Činčikas (poeto K. Činčiko tėvas) turi nusipirkęs nuosavą nedidelį ūkį. (B. d.)

SPORTAS

Iškilmingas dovanų iteikimas Mokoje Iš Lietuvos.

Prieš kurį laiką užsibaigė Sp. S-gos „Lithuanijos“ surengtas narių tarpe stalo teniso turnyras (žaidynės), kuriame dalyvavo visų skyrių sportininkai. Tą didelį sąjungos gyvenime įvykį numatyta ypatingai atžymėti — visų kategorijų nugalėtojams iki trečios vietos iteikti dovanas. Šį sekmadienį, balandžio 2 d. 2 val. p. p. Mokoje pr. mokykloje bus iškilmingas dovanų iteikimas. Dovanas gaus: St. Urbietis, J. Smalskis, A. Stankus, J. Vasiliauskas, K. Kirmelavičius, V. Kriauciūnas, K. Urbanavičius, K. Karolis, B. Černiauskas, B. Skadas ir B. Mackus. Iškilimėse dalyvaus ir Liet. Resp. Konsulas.

Pačioj pradžioj, iškilmių pavairinimui, įvyks stalo teniso rungtynės tarp stipriausių skyrių mokiečių ir bomretiričių (žais pirmosios, antrosios komandos ir poros).

Šioje iškilmingoje lithuaniečių šventėje kviečiame kuo gausingiausiai dalyvauti visus sportininkus ir prijauciančius.

JAU PRASIDĖJO S. PAULO PIRMENYBĖS.

Kovo 21 d. prasidėjo S. Paulo stalo teniso pirmenybės, kuriose pirmą kartą dalyvauja Sp. S-ga „Lithuania“. Rungtynės vyksta antradieniais ir ketvirtadieniais visose žymesnių miesto klubų patalpose. Primename dalyviams, kad jie privalo atdžiai sekti savo žaidimų dienas ir patalpas, kurios skelbiamos „A Gazeta“ laikraštyje.

Lithuaniečiai, palyginus, gerai laikosi — antros kategorijos visi keturi dalyviai eina kol kas be pralaimėjimų, o trečios kategorijos tik keli jau yra pralaimėję.

St. Či.

MANKŠTOS SPORTININKAMS.

Mokos skyriaus lithuaniečiams įvesta individualinės mankštos pratimai. Mankštos, kurioms va davoja mok. J. Jurgilas, vyksta antradieniais 8 val. vak. Laukiame, kad taip naudinga sportininkams pramogėlė būtų įvesta ir kituose skyriuose.

NENORIME TOS „GARBĖS“...

Vila Zelinoje jau kuris laikas „Bendruomenė“ turi krepšinio komandą. Labai malonu, kad lietuviai pradeda suprasti sporto naudingumą ir mokosi gražiai bei naudingai praleisti laiką. Nieko nereikia, jei pirmieji žingsniai netobuli ir sunkūs, pradžioj nenorėkite būtinai laimėti (gal praeitą sekmadienį brazilius pralaimėta ir per smarkiai — net 42 : 0!), bet pralaimėję turėkite drąsos pasiskirti savo komandos tikrąjį pavadinimą, kad brazilų laikraščiuose nebūtų rašoma, jog pralaimėjo „Lithuania“. Mes nenorime tos teikiamos mums „garbės“... Lithuanietis.

— Pakeliui į pasaulio stalo teniso pirmenybes Lietuvos rinktinė sustojo Tel—Alive, kur žaidė rungtynes su Palestinos rinktine. Rungtynes tvirtai laimėjo Lietuva 5 : 2.

— Šiais metais numatyta gruodžio 19—20 d. surengti pirmąsias Pabaltijos plaukymo rungtynes.

— Pertrauktos vyrų Lietuvos krepšinio pirmenybės, kurioms bus baigtos tik po Europos pirmenybių. Pertraukti pirmenybės privertė artėjančios Europos pirmenybės, iki kurių beliko vos du mėnesiai į kurias visas dėmesys kreipiamas.

— Diskvalifikuota keli Graudies ir LGSF L kl. krepšinio žaidikai už peržiaurų žaidimą ir nesportišką elgesį net pė mėn. Jaunas Lietuvos sporto ypatingo dėmesio kreipiant sportininkų elgesį.

— Kovo mėn. 12 d. pradėtos Lietuvos futbolo sezonas, sezonas pradėtas 8 futbolo komandų turnyru.

— Studentų krepšinio pirmenybėse pirmąją aiškiai nugalėtojai, kurie turė surinkę 8 taškus iš 4 turėtų rungtynių, nugalėtojai visais.

— CJSO L kl. krepšinio komandos išvyko į Liepoją ir rungtynes keletą rungtynių su vietos lietuvių ir latvių komandomis.

Padėka.

Sporto S-gos „Lithuanijos“ stalo teniso turnyro nugalėtojams dovanų pirkimui aukoję:

- A. Polišaitis — 50\$000, J. J. Vinskas — 30\$000, J. Zabrotas — 20\$000; po 10\$000 — L. Valiulis, Kl. Jūra ir S. Remeniūnas, 5\$000 — A. Majus, S. Jurevičius, L. Gaigalas, S. Bakšys, J. J. Gilas, S. Ivanauskas, S. Vancevičius, E. Pažera, I. Žiedas, S. J. Vinskis, V. Rozenbergas, H. Gaitis, R. Smalkis, E. Glugautis ir S. Petnys.

Visiems aukojusiems taikoma nuosirdžią sportišką acitū.

CENTRO VALDYBA

SILTĖ VALGIAI IŠTISA DĖKA

- Eisbeinas
- Canja
- Kotletas su ryžiais
- BRAHMA CHOPPS. Geras patarimas
- BARAS IR RESTORANAS „LEIP“
- Av. São João, 284 (prie centr. pastatą)

LUZ STOTIES LAIKRAŠČIUOSE GALIMA GAUTI LIETUVIŠKŲ KNYGŲ, ŽURNALŲ IR LAIKRAŠČIŲ.

Didžiausi pasaulyje varpai.

Visų didžiausias pasaulyje varpas yra Maskvoje, seniau vadinamas „Car-Kolokol“. Ligi revoliucijos varpe buvo įrengta koplyčia. Jis buvo nuliedintas 1733 metais ir sveria per 196 tonas. Bekabinant varpas nutrūko ir nukrito, ir kiek šono atskilo; ligi 1863 m. nebuvo vartojamas, o tais metais caras Nikolajus I įsakė įrengti varpą koplyčiai. Pirmą kartą tas varpas buvo lie dintas 1654 m. ir sverė 102 tonas; gaisrai jį apgadino, 1701 m. imperatorienė Ona įsakė pridėti prie jo metalo dar 36.000 kilogramų ir nuliedinti naują varpą. — Didžiausias vartojamas varpas yra budistų vienuolyne prie Kanton, Kinijoje. Jis yra 6 metrų aukštumo ir 5 metrų diametre, padarytas iš bronzos. Nuliedintas jis buvo 1400 m. Š žmonės žuvo varpo liedinimo metu. — Didžiausias varpas Didžiojoje Britanijoje yra Didysis Paulius, šv. Pauliaus katedroje Londone, sveria 16 tonų ir 15 centnerių. Liežuvis sveria puspenkto centnerio. Didysis varpas šv. Petro bazilikoje Romoje sveria tik 8 tonas, o Koelne kaizerio varpas sveria 25 tonas.

Kas yra mana.

Girdėjome, mokydamiesi Švent raščio, kad senovės izraelitai, eidami per dykumas, mitę mana, kuri krisdavusi jiems iš dan gaus. Apie tai pasakoja Exodus knygos XVI sk. Niekas negali tiksliai išaiškinti, kas buvo ta mana. Yra keletas maisto rūšių kurios vadinamos tuo vardu. Kartais net vadinama kvietinius kruopų grūdėlius manos vardu... Vengrijoje, Italijoje ir Sicilijoje yra tam tikras medis, kurio sakaikai yra saldūs ir maistingi ir vadinami mana. Padžiūvę to me

džio sakai atrodo kaip stalaktitai. Botanikai medį vadina Fraxinus ornus.

Ar maliarija yra tik tai karštų kraštų liga?

Maliarija yra jau nusinešusi milijonus žmonių į kapus — ligą išnešioja tam tikros rūšies uodai — moskitai. Uodas, pats užsikrėtęs maliarijos parazitais, įkanda žmogui ir ligos bakterijos patogeną į žmogaus kraują. Šiandien maliarija dažniausiai pasitaiko karštuose kraštuose, bet seniau ji buvo žinoma ir Anglijoje. Iš Anglijos ligą išvijo geras drenažas. Taip pat ji beveik jau pašalinta iš Panamos kanalo srities, kur seniau išžudydavo daug žmonių. Dabar Panamos kanalo sritis yra sveikiausia pasaulyje vieta. Yra istorikų, kurie sako, kad senovės graikų ir romėnų civilizacijos išnyko dėl maliarijos, kuri skers te skersdavo tų kraštų žmones.

Dviejų aukštų namai (sobradinhos) Braz rajone tik už 25:000\$000

Parduodu 10 puiklų 2 aukštų namų ant rua Catharina Cortez Nr. Nr. 62-64-70-72-78-80-86-88-118 ir 128. 100 metrų atstu nuo rua Bresser (Jockey Club), 4 tramvajų ir 4 autobusų linijos beveik prie pat durų. Geriausia vieta Braz rajone. Namai naujos konstrukcijos tik už 25:000\$000 ILGALAIKIAM ISSIMOKĖJIMUI, įnešant nuo 3 iki 5 tūkstančių milreisų ir likusių sumą išmokant po 264\$000 į mėnesį (mėnesinis mokėjimas lygus buto nuomai). Vieta su visais patogumais — gazas, elektros šviesa, vanduo, kanalizacija. Gatvė išgrįsta ir apšviesta. Pasinaudokite šia vienintėle proga, kurią siūlo

JULIO

Corretor de immoveis

Smulkesnių žinių galima gauti ir namus pamatyti sekmdieniais ir šventadieniais vietoje ir paprastomis dienomis ant rua São Bento, 290 6 andar, sala 14. Tel. 2-7374

Ką gali Anglijos karalius.

Nerašyta anglų konstitucija sako, kad visi jų karaliaus veiksmai yra teisūs. Nėra tokio teismo, kurio kompetencijoje būtų karaliaus bylų svarstymas.

Anglijos karalius gali paleisti visą kariuomenę arba, jei jam trūktų pinigų, gali net išparduoti karo laivyną ir ginklus... Bet, karo metu anglų karalius turi teisę apsigyventi bet kurio savo valdinio namuose, savo asmens reikalams gali nusavinti bet kieno turtą. Kiekvienas anglų karalius gali bet kurią parapiją paversti universitetu, išparduoti visą Lancasterio grafystę... Karalius gali patraukti į teismą kiekvieną žmogų, net savo ministrus. Ankstesnieji ar dabartinis Anglijos karalius Jurgis VI visai teisėtai pasielgtų atsisakyti damas pasirašyti bet kurį jam pateiktą naują įstatymą. Žinoma, jis, deja, nė viena savo tųjų teisių nesinaudoja...

Ankstyvesniaisiais laikais buvo kas kita: tada kartais, jei karalius norėdavo pakenkti vyriau

sybei, jis nepasirašydavo kurio nors įstatymo. Vėliau parlamentas pasistengė nuo to apsisaugoti. Pvz., kad kartais karalius nepanorėtų išparduoti karo laivyno, pareikalavo, jog tam tikri karališki įsakymai būtų antspauduojami valstybės antspauda. Tokiu būdu atsirado slapstasis antspaudos saugotojas, galutinis žodis priklauso jam. Todėl Anglijos karalius Jokūbas II buvo įsitikinęs, kad slaptojo antspaudos saugotoją ir pačią antspaudą įmetus į Temzės upę, jis padarytų bejėgę vyriausybę ir bent laikinai taptų visagalinčiu. Ir jis neklydo. Vėliau kai kurios karaliaus teisės buvo dar praplėstos: dabar Anglijos karalius automobiliams nereikia numerų, turi pirmenybę siunčiant telegramas ir savo laiškus gali siųsti be pašto ženklų. Tomis teisėmis karalius plačiai pasinaudoja. Jis taip pat mielai pa-

sinaudoja kita privilegija: nemo ka pajamų mokesčio.

Tačiau karalius negali išvengti maitų mokesčio. Taip pat, eidamas į teatrą, turi pirkti pilną bilietą, kaip ir kiekvienas kitas asmuo. Jis visada į teatrą eina kaip privatus asmuo. Nė vienas teatras negali skelbime minėti, kad į jo spektaklį atsilankys karalius. Kam nors mirus ir nepalikus savo įpėdinių, senas protys skelbia, kad visas jo turas pereina karaliaus nuosavyben. Tačiau iš tikrųjų taip nėra, ir tokiais atvejais paliktus turtus perima pati valstybė. Visose pasaulio valstybėse nuteisintoji mirtį nusikaltėlio pasigailėjimo teisę priklauso prezidentams ar karaliams, tikrai vienoje Anglijoje yra kitaip. Čia tokią teisę naudojami vidaus reikalų ministrai.

Simas Bakšys.

Audroms siaučiant...

Ar jau užmigo narsūs vikingai,
Kad karo laivo būrės nuleistos? —
Lietuviai jūron židri nervingai:
Žvilgsnius vilioja būtybės keistos.

Pažjstu jūrą! Tūkstančius metų
Nuotaika šypsos, pykčiu banguoja.
Baltija šelsta, dainas piratų
Kriokiančios bangos krantams dainuoja...

Į savo šalį, savo trobužę,
Gyvatos ugnį neša pilietis,
O audros siaučia, vandenys ūžia —
Baltija veržias krantus užlieti!...

Sveika Tėvyne! Lietuva brangi!
Neliūsk, kai piktos audros užžina! —
Laisvę ir jūrą myliu, kaip dangų...
Myli lietuviai karišką dainą!

Nėra ramumo visam pasauliui,
Aistra liepsnoja mūs žemės veidas.
Budėk, lietuviai! Nušvis dar saulė,
Nors audros savo sparnus paleido...
São Paulo.

Verkiškas medis -- kaučukas

Guma savo naudingumu žmonijai gali būti pastatyta šalia akmens anglies, šalia naftos. Iš tiesų, jei mes šiandien neturėtume gumos, tai daugelis mūsų civilizacijos atsiekimų būtų įgavę visai kitokias formas, arba ir visai nebūtų galima buvę jų įgyvendinti.

Gumos atradimo istorija tėra neilga ir jos pradžia siekia vos porą šimtmečių atgal. Tuo laiku Prancūzų Mokslo Akademija su ruošė ekspediciją į Pietų Ameriką, kad išmatuotų per P. Ameriką einantį pusiaują (meridijaną). Baigiant tyrinėjimus ir matavimus, vienas ekspedicijos dalyvis Charles de Condamine (sk. Šarl de Kondamin), nutarė atsisukti nuo ekspedicijos ir keliauti palei Amazonės upės tekamę. Tokiu būdu per neįžengiamus miškus jis norėjo iš Brazilijos nukeliauti į Peru. Anais laikais tai buvo tiesiog fantastiška kelionė: tai buvo, galima sakyti, pirmojo baltojo žmogaus bandymas įsiveržti giliau į iki tol dar neištirtus Pietų Amerikos miškus. Kaip Condamine nutarė, taip ir padarė. Daug nuotykių, žinoma, Condamine patyrė savo kelionėje, daug įvairių pavojų pergyveno. Bet už tai ta jo kelionė

neliko be vaisių: ji civilizuotajai žmonijai atnešė daug naudos.

Condamine, bekeliaudamas per didžiulius miškus, susitiko su daugeliu indėnų giminių, gyvenusių tuose miškuose. Ir štai Condamine pastebėjo, kad vietiniai gyventojai indėnai su savo akmenis kirvukais viename me dyje padaro tam tikrus randus, iš kurių teka savotiškas skystis mas. Tą skystimą indėnai surenka į indus ir jį džioviną. Skysti mas pasidarą pusiau kieta tystanti masė, iš kurios indėnai dirbsi sau įvairius reikmenis. Condamine dar pastebėjo, kad daugis indėnų įkišdavo į tą masę savo kojas ir jas ta masę aptepdavo, o vėliau ją ant kojų išdžiovindavo. Tokiu būdu kojos pasilikdavo lyg kokiais batais apautos. Condamine pasekė indėnų pavyzdį ir taip pat savo kojas „apavė“ tokiomis batais. Ir dėl to Condamine vėliau nesigailėjo, nes kelionėje tie „batai“ saugojo jo kojas ne tik nuo įvairių dyglių, medžių, aštrios žolės, bet ir nuo vabzdžių, gyvačių ir kt. Įgėlimo vėliau, prisimindamas tai, Condamine rašė, kad „tai buvo patogiains ir praktiškiains batai, kokius aš esu nešiojęs ir jie geriausiai man patarnavo sun

kiam mano kelyje per neįžengiamus miškus ir balas“.

Condamine šitą medį, kuris išduodavo tą keistą masę, pavadino „caoutchou“ (sk. „kaučuk“) nuo indėnų žodžio „kauču“, kas reiškia „verkiškas medis“. Mat indėnams atrodė, kad ta ištekanti masė yra lyg to medžio ašaros. Taigi, kaučukas, kuris šiandien tapo labai naudingas žmonijai, reiškia „verkiantį medį“, iš kurio gaunamas skystimas, vėliau perdirbamas į gumą. Condamine „verkiancio medžio“ pasiėmė su savim ir vėliau, grįždamas Europon, atsivežė. Europos mokslinė žmonės Condamine'o atradimu buvo nustebinti, bet anuomet niekas nepasirūpindė, atradimą tinkamai išnaudoti. Taip po to praėjo dar beveik šimtas metų, kol kaučukas buvo panaudotas praktikoje.

Pirmasis žmogus, pradėjęs Europoj kaučuko gumą panaudoti praktiškiems reikalams, buvo anglas Thomas Hancock (sk. Honkok). Jis sugalvojo iš gumos dirbti batams padus, petnešas, pirštines ir tt. Hancock'o išdirbiniai pasirodė gana patogūs ir jais ėmė naudotis, ypač, kad tai buvo nebrangu. Hancock'as greitai tapo gana turtingu žmogumi.

Žinoma, tais atradimais tuojau susidomėjo fabrikantai. Vienas

jų, Charles Macintosh /sk. Me-sintoš/, Glasgove pradėjo iš gumos dirbti paltus (mantelius). Gumos apdirbimas, žinoma, buvo išstobulintas: panaudotos mašinos, siėgimais ir t. t. Tai buvo apie 1823 metus.

Praėjus porai dešimtų metų, 1843 mt., tam pačiam Hancock'ui pavyko gumą apdirbti nauju višku būdu — karščio ir siero pagalba. Hancock'as tuomet gavo maždaug jau tokią gumą, kokią ir mes šiandien įvairiausiems reikalams naudojame.

Suprantama, kad kaučuko gumos pareikalavimas Europoj ėmė smarkiai kilti. O tuo tarpu kaučukas teaugo tik P. Amerikoje ir visą gumą iš čia reikėjo įsivežti. 1871 mt. vienam angliui atėjo mintis kaučuką persodinti į kitus kraštus, priklausančius Anglijai, kurių klimatas taip pat šiltas ir turėtų kaučukui tikti. Ir jis 1871 mt. šmugelio būdu iš Brazilijos išvežė kaučuko medžių ir juos nuvežęs Indijon, Ceilonan, Malakon ir kt. persodino. Kaučukas tuojau čia prigijo. Greitu laiku Henry Wickham /sk. Wikhem/, — žmogus, atšmugeliavęs kaučuką, — pasi-darė turtingu žmogumi. Dabar šitose vietose auga iki 600 mil. kaučuko medžių, iš kurių kasmet gaunama iki 800 tūkstančių gumos.

Gumos pritaikymas technikos ir gyvenimo reikalams kilo, žinoma, taip pat pslaisiui. 1870 m. anglas John Boyd Dunlop /sk. Džon Boid Denlop/ iš gumos ėmė dirbti vaikų vežimėlių ratų padangas. Tik žymiai vėliau gumines padangas ėmė pritaisyti dviračiams ir dar vėliau automobiliams. Šiandien, kaip žinome, joks automobilis ir joks sunkvežimis negalėtų be guminių padangų apsieiti /žinoma, gumos išdirbimas mūsų laikais dar labiau yra išstobulintas/.

Šiandien iš gumos dirbama tūkstančiai įvairių daiktų: padangos, mantellai, kaliošai, batams padai, batai ir t. t. Kai kur net galvojama gatves grįsti guma. Manoma, kad ateity gumos vartojimas dar labiau prasiplės, nes iš gumos galima bus gaminėti visus rūbus, kuriuos mes nešiojame: svarkus, kelnes, kojines, pištines t. t. Technikoje gumos visos daugiau ir daugiau suvartojama. Vykstant įvairiose valstybėse smarkiam ginklavimuisi, gumos pareikalavimas paskutiniu laiku ypač yra smarkiai padidėjęs.

Tokia trumpa yra gumos istorija, kuri dabar savo reikšmę yra prilyginama akmenis anglims ir naftai. Be abejo, guma ir ne vienam mūsų tarnauja: tai nešiojame kaliošus, tai petnešas, tai autobusu važiuojame ir t. t.

Kokių yra Kaune didžiojo karo liekanų.

Didžiojo karo metu Kaunas mažai tebuvo bombarduotas. Vokiečiams priartėjus, rusai priešinosi vos keletą dienų, o paskui spruko į vasaros rytus, kulnais net nugaras siekdami. Miestas, mažai tegavęs ugnies, mažai ir tenkentėjo. Vokiečiai jį rado beveik visiškai sveikutį. Kiek žymiau buvo apnaikintos tik Jėzuitų ir Seminarijos bažnyčios. Jėzuitų bažnyčios buvo nukirsti bokštai, o Seminarijos — išgriauta pusė prezbitėrijos. Vokiečių puolimo metu mieste nebuvo kilęs net kiek žymesnis gaisras. Patrankų sviedinių apdraskyti namai vėliau buvo su taisyti. O šiandien Kaunas yra jau tiek išaugęs ir pakitėjęs, kad per šiuos dvidešimt metų žmonės nė kartą jį neužsukę, nebėgal dabar jo jau ir nepažinti.

Nors Kaunui beaugant, daug Didžiojo karo liekanų ir buvo sunaikinta, tačiau keletas jų dar liko. Didįjį karą kauniečiams primena žuvusiųjų kapai ir vokiečių pastatytos paminklas miesto kapinėse. Ant Seminarijos bažnyčios sienų tebėra žymūs dar parašai, rašyti krauju. Šioje bažnyčioje rusai buvo įrengę ligoninę. Pasakoja, kad sužeis tieji mirkė į kraują pirštus ir vedžiojo ant bažnyčios sienų savo pavardžių pirmąsias raides ir datą. Vokiečiams miestą bombarduojant, daug sužeistųjų čia žuvo. Didžiojo sprogdimo metu, kai subyrėjo pusė prezbitėrijos, vienas kareivis buvo nusiųstas net ant dabartinės žydų ligoninės stogo. Kuri prezbitėrijos dalis buvo sugriauta, dabar nebėra žymės. Užtat yra likusios žymės skylių, kurias buvo pramušę sienose mažesni patrankų sviediniai.

Pasitraukdami iš Kauno rusai buvo susprogdinę Žaliąjį tiltą. Vokiečiams šis tiltas buvo labai svarbus, nes geležinkelio per jį turėjo eiti transportas į šiaurę. Dėl to vokiečiai jį tuoj pra-

dėjo taisyti. Tiltas taisyti buvo baigtas 1916 m. pavasarį. Dabar jau nė ženklo negalima pastebėti, kuri tilto dalis yra įdėta vokiečių. Tačiau patį įvykį, o kartu ir Didįjį karą primena trys misinginės veržlės, kuriose yra įrežti Hindenburgo, Ludendorfo ir Litzmano vardai. Šie trys vokiečių kariuomenės vadai atvyko į Kauną kaip tik tuo laiku, kai tiltas buvo baigtas taisyti. Tiltu taisytojais, pažymėdami įvykį įteikė jiems tas veržles, kurias jie užsuko patys savo rankomis. Šios veržlės tebėra ir dabar tilto dešinėje, pačiame jo viduryje.

ligi Panevėžio ir nuo Latvijos sienos ligi Utenos. Dėl to ir nenuostabu, kad įstengė surinkti bažnyčiai tokią milžinišką sumą. Kai kas gali paabejoti, ar ši bažnyčia tikrai tiek kaštavo. Tačiau tai teisybė. Apžiūrėjus bažnyčią, jos brangumu tenka patikėti. Jau imponuojąs yra jos didumas. Be to, stebėtinas ir jos puošnumas. Prezbitėrijos grindys yra išklotos baltuoju marmuru. Didysis altorius bronzinis, gausiai paukuotas. Sa kykla, klausyklos ir kiti medžio dirbiniai gaminti Belgijoje dailininko J. Lind Goyerio. Tokių

cerkvę. Kad tai neatsitiktų, grafas sukviėtė būrį darbininkų, kurie numatytoje cerkvės vietoje per vieną naktį iškasė ir įrengė šulinį. Dėl tokio aklipėsiškumo rusai ko tik nepasiuto, tačiau nieko neįstengė padaryti — kaltininkas buvo jiems neįkandamas.

Krašto sostinė kilno jama kiekvienais metais.

Kas pavasarį Indijos sostinė kraustoma iš Delhio į Simlą. Viceraralius, ministerijų valdyto

JUOKAI

DAUGIO TOKS LIKIMAS.

Plikis kasdien sėdi nusimintavęs kavinėje ir vakarieniauja. — Bet juk tu vedęs, Plikis? Plikis liūdnai atsidūsta: — Aš turiu kavinę vakarieniauti, nes mano žmona kaip tuo laiku skaito ciklą paskaita. — „Kaip padaryti savo vaikų namus?“

MOTERYS

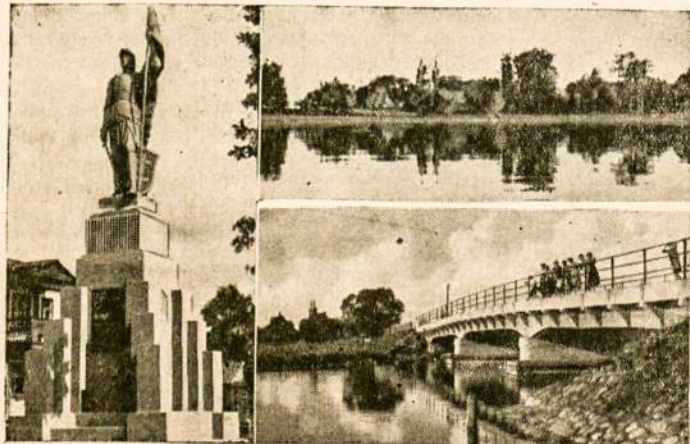
Senos geros pažįstamos suko gatvėje. — Tiesiog netikėtina, kol tu, iš tikrųjų, graži moteris, kalba Marijona, — kaip šaun atrodo, koks tavo protingas veidas, kokia maloni visa išvaizda — ir iš tikrųjų, aš matau šį dieną pirmą kartą tave toli gražiai! — Na, ir kaip tu tokią išvaizdą priėjai? Marijona juokauja: — Matai, vakar vienas bičiulis pasakė man, kad aš tiesiog atskiramai panaši į tave.

ABIPUSIS DŽIAUGSMAS

— Aš tikrai jausčiaus laimę, jei būčiau vyras, — skundžiasi žmona. — Na, tąja laime aš patį mas būčiau pasidžiaugęs, — joja sau vyras.

RADO ATSAKYMĄ

Clement Marrot buvo vienas iš prancūzų karaliaus Pranciškaus I juokdarių. Kai kartą jam teko su visais rūmų ponais eiti tuo pat keliu ir jis ėjo tam ponui iš dešinės šalis tarė: — Aš negaliu pakęsti, kad man iš dešinės eitų koks kvailas. — O aš mielai sutinku, — sakė Clement Marrot, ir perėjo į kairę pusę. — Nuotaika yra viskas gyvenime. Ji padaro iš akmenų auksą, iš aukso akmenis. H. Laube.

Lietuvos vaizdeliai.

Kurios bažnyčios statyba kaštavo milijoną rublių.

Mūsų krašte gražių bažnyčių yra nemažai. Dėl to pasakyti, kuri gražiausia, nėra lengva. Vis dėlto ši garbė yra suteikiama Rokiškio bažnyčiai. Šiame reikale gal daug nusveria ir tai, kad ji yra brangiausia Lietuvoje. Jos statyba kaštavo daugiau kaip milijoną aukso rublių arba daugiau kaip 5 milijonus litų, neskaitant darbų, kuriuos atliko parapiljiečiai. Ji statyta 1865 — 1885 m. grafo Tyzenhauzo iniciatyva. Tyzenhauzai tada valdė šimtus dvarų nuo Daugpilio

menišku medžio dirbinių vargū ar galima rasti kurioje nors kitoje bažnyčioje. Bažnyčios stogas dengtas juodo marmuro plokštelėmis. Brangiausias tačiau daiktas yra su Lietuvos ir Lenkijos bajorų herbais vitražai dirbti Vienoje. Po bažnyčia yra rūšiai, kuriuose laidojami bažnyčios statytojų giminės nariai. Rūšiai įrengti nepaprastai puošniai. Mirusieji išlįsi raudono marmuro sarkofaguose, kurie primena buvusiųjų didybę. O jų būta iš tikrųjų galingų. Pasakoja, kad gubernatorius nenorėjo leisti bažnyčią statyti, bet Tyzenhauzai priverė jį savo nusistatymą pakeisti. Vėliau rusai buvo norėję aikštę prie pat bažnyčią pastatyti

jai ir visi valdininkai vyksta į Simlą kalnuose ir grįžta į Delhį po to, kai baigiasi vasaros karštas. Simla įstabiai pasikeičia, kai valdžios įstaigos čia atsi krausto. Viceraraliaus rezidencija pasidarė centras: čia vyksta visokios oficialios ceremonijos, princų ir aukštųjų valdininkų priėmimai, eina čia ir visokie prašytojai su peticijomis. Judėjimas yra nepaprastai gyvas. Simla vasaros rezidencija paskirta buvo 1864 metais. Miestas yra apie 250 kilometrų atstumu nuo Delhio miesto. Pirmi namai Simloje buvo pastatyti 1819 metais, ir Indijos vyriausybės atstovai pirmą kartą apsilankė Simloje 1827 metais. Gyventojų Simloje yra 15.000.

Vaikų Kampelis

AŠ LIETUVIS.

Aš gimiau lietuvis
Ir lietuvis būsiu.
Dirbsiu, kiek galėsiu,
Aš tėvynei mūsų.

Jai aukosiu darbą,
Jai aukosiu mintį,
Jei ją pultų priešas
Drąsiai stosiu ginti.

Kad reiktų mirti,
Mielai aš sutiksiu:
Mat, gimiau lietuvis,
Juo ir pasiliksiu.

Ad. Keraitis.

Kodėl kiskės lūpos perplysusios?

Estų pasaka.

Kartą lankoje ganėsi žirgas. Staiga atsėlino iš miško senas vilkas. Pamatė žirgą ir panoro jį suėsti. Žirgas ėmė prašyti: — Kaimyne, būk geras, neėsk

manęs, neapsimoka, pa s juk matai, koks aš liesas, vien oda, kaulai. Tokia mėsa niekam tikusi. Leisk dar dieną kitą pasiganyti. Vilkas pagalvojo, pagalvojo ir sutiko. Atbėga kitą dieną į lanką ir klausia: — Na, kaip sekasi, ar priaugo kiek taukų? Bet žirgas vis kalba: — Ne, kaimynėli, visai dar liesas, vien tik oda, kaulai. Leisk dar dieną kitą čia pasiganyti. Senis vilkas ir šį kartą sutiko, tačiau įspėjo: — Gerai, bet tik tai iki ryt dienų, ilgiau laukti nebėgal, matai, badu stipmu. Vakare, sugrįžęs namo, žirgas pasipasakojo šeiminkui, kad vilkas norįs jį suėsti. Šeiminkas kas liepė pakaustyti žirgą naujomis, aštriomis pasagomis ir uodegoje sumegzti kilpą. Kitą dieną paleido į lanką, — telauk ten vilko.

Jo ilgai laukti nereikėjo. Atbėgo į lanką ir klausia: — Na, tai kaip, ar priaugo kiek taukų? — Pri, — trumpai sužvingo žirgas. — O nuo kurio galo pradėti tave ėsti? — klausia jį Pilkasis. — Nuo uodegos, — atsakė žirgas. Įsikibo vilkas jam į uodegą, o žirgas kad ims bėgti! Lekia, kiek kojos įkabiną. Uodegos kilpa stipriai suveržta, ir vilkas gilniai įleidęs dantis, nė ištraukti jų negali. Žirgas kad ims spardytis, kad ims kojomis jį mušti. — tuoj vilką pribaižė. Bėga žirgas namo. Prie vartų rikiškė tupi. Pamatė, kad vilkas nebegyvas ir šaukia: — Na, dabar tai vienu priešu bus mažiau, tas senas kelmas nebepersekios manęs. Ir nudžiugusi kad ims juoktis! Juokėsi, juokėsi — net jai lūpės perplyšo. Taip besijuokdama linksmai nustriuokėsi į mišką. O ūkininkas nulupo vilkui kailį ir pasiūdinė šiltą skrandą.

Ateities artojai.

Tu vaikutis, aš vaikutis,
Mes vaikai abu,
Todėl branginkim, mylėkim,
Kas kilno, gražu.

Kai užaugsim — būsim vyrai,
Būsime šienpioviai,
Plieno dalgėm iškaposim
Daug vargų čionai.

DRAUGŲ PAŠNEKESYS.
Petras: — Kodėl tu, Jonuk, neverki, kai tave tėvas muša?
Jonas: — Tai negelbsti, nes jis visai kurčias.

KAI NEBETURI PINIGŲ.
— Kodėl jūsų draugė taip iš karto pražilo? Ar ji didelių rūpesčių turi?
— Ne, jokių didelių rūpesčių neturi, bet nebenturi pinigų plaukams dažyti.

NEAIŠKU.

Mokytojas mokiniams: — Per pasaulinį tvaną žuvo visi žmo-

Mes dar būsime artojai.
Tėvų laukiose
Plėsim vagą užsimoję —
Laimė mūsų juose.

Kad užsėsime meilės sėklis
Broliam, seserim —
Niekis, kad vaikučiai esam
Tikim ateitimi!

nės ir gyvuliai, išskyrus tuos kurie buvo Nojaus laive...
— Bet kaip žuvys išliko ir nuskendo? — pasiteiravo mokytojas.
— Žiausiaji klasės mokinė Marijona.

TĖVO KALTĖ.
— Kas gi troboje išmušė lūpą? — klausia Jonukas mokytoją.
— Broliu Petruko.
— Mamytė. Bet vis dėlto lūpa velis kaltas.
— Paaškins, nesuprantu? — Matai, kai mamytė paleido jį tėvelį lėkštę, tai jis pasitrūkė į šalį, ir lėkštė pataikė į jo šalis į langą...

PRISIEKUSIS VERTĖJAS.
MIGUEL OCOUGNE

Rua 15 de Novembro Nr. 193. Telf. 2-6393

Verčia iš visų kalbų įvairius dokumentus kaip va: kontrak-
tus, visokius liūdėjimus ir t. t.
Paruošia įvairius dokumentus įvairiuose atsitikimuose: Cha-
madoms ir pilietybės įgijimui.

Daktaras
A. Jazara-Snege

(Maskvos gydytojas nuo 1914 m.) Vidaus ligos, chirurgija, ve-
nerijos ir moterų ligos.
Priėmimas nuo 9 — 12 v. ryt. ir 3 — 7 v. v.
LADEIRA PORTO GERAL 12 sobr. (kampus Boa Vista ir 25 de
Março) 2 andar, salas 4 e 5 Gyv. butas ten pat 5 aukšte.
Telf. buto 2-5068.

PRISIEKUSIS VERTĖJAS

DR. WLADIMIR DE THIMÉ

Rua Direita Nr. 36 Telf. 2-6255

Pašalina visas kliūtis juridinėje srity. Kas turite reikalą
brazilų įstaigose, kreipkitės į advokatą De Thime. Daro doku-
mentų vertimus į interiora, prisiučiant norimus išversti doku-
mentus ir 25\$000 pinigais.

Dr. Paulo Licciardi

Santa Casa Gydytojas-Operatorius

SKILVIO, KEPENŲ, UTERO, OVARIJŲ, MĖNESINIŲ PER
TURBACIJOS, HEMORAGIJOS, Sifilio ir venerinių ligų gy-
dymas. REUMATIZMAS ir vyrų bei moterų chroniška ir
aštri GONOREJA gydoma pagal naujausius medicinos pro-
cesus. Egzema, kojų prakaitavimas, cukraus liga. Ben-
dras gydymas anemijos, liesumo, negalavimų, lytiško sil-
pumo ir t. t. Bendra chirurgija.

Konsultorija ir gyvenamoji vieta RUA SILVA PINTO, 444
Priėmimas nuo 11 iki 12 val. ir nuo 15 ligi 20 valandos
vakaro. Telf. 5-4175. KVIEČIAMAS VYKSTAI NAMUS BET
KURIĄ VALANDĄ DIENĄ IR NAKTĮ.

Dr. Adolpho Taubkin

ADVOKATAS

(Diplomuotas São Paulo fakulteto)

Civilinės ir prekybinės bylos, kontraktai, (ipotekos, že-
mės pirkimas ir pardavimas ir t. t.) skolų išreikalavimai
ir visi kiti juridiniai reikalai.

Raštinė: Rua Direita Nr. 2, 2-as aukštas, salė 5.
Telef. 2-4214. Atidaryta: nuo 9 iki 11 ir nuo 3 iki 5 v. v.
KALBA LIETUVIŠKAI.

PIJAUS RUTKAUSKO

VYRIŠKŲ IR MOTERIŠKŲ RŪBŲ SIUVYKLA

„ROYAL“

Atlieka darbą greitai, sąžiningai, gražiai, punktualiai ir
pigiau negu kitur. Siuvama pagal naujausių madų mode-
lius. LIETUVIAMS NUOLAIDA.

Didelis įvairiausių medžiagų (vietinių ir užsieninių) pasi-
rinkimas.

SIUVAME IR IŠSIMOKĖJIMUI LABAI LENGVOMIS SA-
LYGOMIS. UŽEIKITE ĮŠITIKINTI!

Rua Duque de Caxias Nr. 627 S. Paulo.

Seniausia lietuviška siūvykla mūsų kolonijoje.

Medžiagas perka didelėmis partijomis, todėl ir kostiumai mūsų siūvykloje pigiau, kaip kitur.

Taip pat turime gatavų kostiumų ir kelnų vilnonės medžiagos po 3\$8000, pusvilnonės — 1\$8000 ir brimo medžiagos kelnės nuo 6\$500.

Didelis pasirinkimas gatavų darbinių rūbų.
Kaune diplomuotas siuvėjas JUOZO ŠLIKTOS
Siūvykla „KAUNAS“, Rua Duque de Caxias Nr. 40, S. Paulo.
(prie Sorocabano st.)

DANTISTAS

JOSE LEVKOVITS

Rua Silva Pinto, 264 sobr.

São Paulo. Telf. 5-4954

Diplomuotas Europoje ir São Pauly, su daugelio metų praktikos. — Blombuoja dantis už 10\$000 su parcelana, arba sidabru. — Darbas garantuotas. Traukia dantis be skausmo už 5\$000 Atidaryta dieną ir naktį.

Vokiečių fotografijų įstaiga

„BERNARDO“

Isteigta 1890 metais

Atlieka įvairius darbus foto grafijų srity. Specialybė pa didinime, o taip pat su da- zais.

Darbas greitas, sąžiningas ir pigus. Vyksta į namus fo tografijų reikalais. Daro iš fotografijų naujas.

ARTHUR SCHMIDT

Rua S. Caetano, 447 (sen.

nr. 111). Telf. 4-5576 S. Paulo

Alfaiataria Estan

**Stasio Šliktos Siu-
vykla „Estan“**

RUA CONCEIÇÃO, 79-A [prie Luz stoties] Telf. 4-1940 yra ži-
noma visai lietuvių kolonijai.
DIDELIS PUKIAUSIŲ MEDŽIA-
GŲ PASIRINKIMAS. DARBAS
GREITAS IR SAŽINGAS. Prie
siūvyklos veikia moteriškų rū-
bų skyrius, kur siūvami paltai
ir kostiumai. Ši siūvykla atida-
rė skyrių ant rua Dr. Almeida
Lima, 19.

**SKELBKITES
TIK
„LIETUVY“**

Lietuviška

Spaustuvė

BALTICA

Labai pigiai ir gražiai
atlieka visus spaustu-
vės darbus.
Lietuviams nuolaida.

Užeikite įsitikinti

A. BUMBLIS

R. João Theodoro, 194

TEL. 4-2640

Gyslų išputimai Ulceras Varicosas — Flebites gy
doma be injekcijų ir operacijos DR. ADOLPHO FLAKS, Av. São
João, 536 7° andar Telf. 4-5327 nuo 9—11 ir nuo 3 iki 6 val. v.

Dr. M. BARMAK.

«Santa Casa» ligoninės Chirurgijos Daktaras.
Bendra klinika ir chirurgija. Vias urinaras.
Tratamento das ulceras de estomago e duodeno.

KUNSLTORIJA:

Rua Prates 39, 1° and. apart. 16.nuo 4 iki 6,30 val. vak.
Gyvenamoji vieta: rua da Graça, 193. Telf. 5-5843.

CASA RUSSIA

RUA LIBERO DE LIMA NR. 606 TEL. 5-6724

Praneša savo klientų žiniai, kad Velykų šventėms ga-
vo didelę partiją TIKROS LIETUVIŠKOS VALSTYBINĖS
DEGTINĖS. Turime taip pat įvairiausių užsieninių ir viet-
nių gėrimų, maisto produktų, įvairių konservų, grybų, sil-
kių ir kt. Maisto ir gėrimų didžiausias pasirinkimas pigiau
siomis kainomis. Be lietuviškos, turime tikros degtinės ir
iš Lenkijos, Latvijos ir Estijos. Užeikite įsitikinti ir būsite
mūsų nuolatiniais klientais.

DR. BORIS CHIPIAKOFF

RUA YPIRANGA, 193 (kertė rua Santa Ephigenia)

Telf. 4-0316

Vidurinės, nervų, odos ligos. Speciali venerinių ligų klinika
Visiškai genorejos gydymas per 10—15 dienų su garan-
tija. Konsultorija atidaryta iki 9 val. vakaro. Sekma-
dieniais nuo 10 iki 12 val.

Daržai išsimokėjimui

500 metrų nuo stoties Carvalho de Araujo, suburbio Central do
Brasil, C.A.I.C. skirsto ir parduoda už mažą išsimokėjimo mokes-
tį didelį daržą — ahacara — kur yra tūkstančiai šių medžių: Pe-
reiras, Videiras, Abacateiras, Jaboticabeiras, Laranjeiras ir dau-
gel kitų vaismedžių. Išsimokėjimui parduodamas geras namas iš
kiti pastatai su žemės sklypais. Dalis daržų su geru maikų mia-
kų, kurį galima parduoti po 500 reisų metrą. Traukiniai išeinr

iš stoties Norte: 7,54; 9,05; 10,04; 11,10; 12,14; 14, 30.

Raštinė: Rua São Bento 17, Telf. 2-7549, S. Paulo. Sekmadeniais:
teirautis prieš stotį Carvalho de Araujo krautuvėje pas Antonio
Kirsten.

LIETUVIŠKA SIŪVYKLA

„VILNIUS“

Siuva vyriškus ir moteriškus rūbus,
kostiumus, paltus ir t. t.

Didžiausias įvairių medžiagų pasi-
rinkimas.
SIUVAME IR IŠSIMOKĖJIMUI TIK
PO 20\$000 Į MĖNESĮ. Mūsų siūvyklo-
je galite pasiūti rūbus ir neturėda-
mi pakankamai pinigų.

Centras: Skyrius:

Rua da Mooca, Pr. Julio Mesquita,
3027. Telf. 2-8854 60. Telf. 4-5015

**Laivokortės į Lietuva ir iš Lietuvos
pigiausiomis kainomis**

Duodame patarimų visais išsivėybės klausimais. Negalintiems atvykti
į São Paulo į užklausimus atsakome raštu. Rašyti galima lietuviškai
arba kuria nors kita kalba. Darome pinigines perlaidas į Lietuvą li-
tais per Lietuvos Banką. Perkame ir parduodame dolerius ir kitą
svetimą valiutą geriausiomis kainomis. Patarnavimas greitas ir
sąžiningas.

CASA BANCARIA J. FRIZZO
E CIA [kurta 1900 m.

Rua Maua 207 kamp. rua Conceição prie pat Luz st

Įstaigos darbo teisingumas garantuotas 100:000\$000, kurie padėti valstybės banke. Kalbame
lietuviškai. Įstaiga atdara kasdien nuo 8 val. ryto iki 6 val. vakaro, sekmadieniais tik
ligi 12 val.

Ivairios žinios

Organizacijų atsišaukimas į Lietuvos visuomenę.

Ryšium su Klaipėdos krašto perdavimu Vokietijai, Lietuvos organizacijų pirmininkai bei vadai kovo 22 d. per radiją ir spaudoje paskelbė šitokį atsišaukimą:

Lietuvos visuomenė! Iš protėvių paveldėję tvirtą būdą ir susivaldymą kad ir kritiškiausiais momentais šaltai svarstyti nors ir sunkiausius klausimus. Šiandien ypatingai sunkią pareigą ir atsakomybę nešam prieš savo tėvynę ir būsimąsias kartas.

Išmokę didžiausiose audrose ir nelaimėse kieta valia fir pasi ryžimu vieningai spręsti savo likimą, šią rimtą valandą parodykime momentui reikalingą su sivaldymą ir rimtį. Užmiršę visokius asmeniškumus ir srovinius samprotavimus, rimbimi, tvarka ir pasiryžimu parodykime visa pusišką valstybės ir tautos reikalų supratimą, susiburkime vienybėn, nes visi jaučiame ir suprantame pavojaus didumą.

Žinokime, kad kurstymas ir tvarkos ardymas — yra ginklas nukreiptas prieš visos Lietuvos nepriklausomybę.

Rimtį ir susikaupę žemiau pažymėtų organizacijų vadai šven tai tiki, kad kiekvienas lietuvis šią rimtą valandą savo pareigą atliks.

Pasirašė visų Lietuvoje veikiančių organizacijų pirmininkai.

PRANCŪZIJA NESIBIJO ITALIJOS.

Praeitą sekmadienį Italijos diktatorius Musolini pasakė smarkią kalbą, kurioje grąšino Prancūzijai. Kovo 29 dieną didelę politinę kalbą pasakė Prancūzijos ministras pirmininkas Daladier, kurioje dar kartą pažymėjo, kad Prancūzija nesibijo jo

kių grąšinimų ir niekam neužleis nei vienos pėdos savo žemės.

Daladier kalba su dideliu pasitenkinimu sutikta Anglijoje ir Amerikoje bei kitose Europos valstybėse. Laikraščiai pažymi kad Prancūzija yra pasiruošusi visokiems netikėtumams.

Atvyko į S. Paulo kun. J. Janilionis.

Į Sáo Paulo atvyko buvęs Argentinos lietuvių kolonijos kapelionas kun. J. Janilionis. Kun. J. Janilionis atvyko iš Šiaurinės Amerikos. Jis apvažiavo Čilį, Boliviją ir per Matto Grosso esantį atvyko į S. Paulo. S. Paulo mieste apsisistojo pas saleziečius Dom Bosko bažnyčios klebonijoje (Bom Retiro).

Brazilijoje kun. J. Janilionis žada pabūti ilgesnį laiką.

— Santykiai tarp Lenkijos ir Vokietijos paskutiniu metu smarkiai pablogėjo. Kasdien auga įtempimas. Dėl lenkų-vokiečių santykių pablogėjimo smarkiai susirūpino Italija.

— Laikraščių žiniomis, Anglijos, Prancūzijos ir Sovietų Rusijos sąjunga prieš Vokietiją ir Italiją busianti sudaryta artimiausiu laiku. Spėjama, kad prie šios sąjungos prisidės ir Lenkija.

— Kovo 30 dieną Lietuvos Seimas patvirtino susitarimą su Vokietija. Seime trumpą pranešimą apie susidariusią padėtį padarė užsienių reikalų ministras J. Urbšys.

— Šį pirmadienį į Londoną išvyksta Lenkijos užsienių reikalų ministras Beckas, kuris tarsis svarbiais užsienio politikos klausimais su Anglijos vyriausybės nariais.

— Mussolini paskutinėje savo kalboje pažymėjo, kad Italija

negali būti visą laiką suvaržyta Viduržemio Jūroje ir ji visomis priemonėmis sieksianti, kad jos reikalavimai būtų patenkinti.

— Naujausios žinios praneša, kad iš Dancigo į Lenkiją ir kitas valstybes bėga žydai.

— Vengrijoje prasideda bruzdėjimas prieš žydus. Vengrijos studentai ir moksleiviai viešai reiškia nepasitenkinimą žydais ir reikalauja imtis griežtų priemonių prieš juos.

— Naujausios žinios iš Londono praneša, kad Anglija ir Prancūzija nusprendė garantuoti Lenkijos ir Rumunijos sienas prieš betkokį vokiečių puolimą.

SVETIMŠALIŲ REGISTRACIJA IR LEGALIZACIJA

Visi Brazilijoje gyvenantieji svetimšaliai privalo le galizuoti savo padėtį ir registruotis. Advokatas Dr. Amorim teikia tuo reikalu visas INFORMACIJAS VEL TUI. Taip pat duoda juridinius patarimus ir kita.

Praça da Sé, 18 3º andar sala 31 nuo 4 iki 6,30 v. v. Sáo Paulo.

Mūsų bendradarbiui Mokytojas STASIUI IVANAUSKUI dėl jo mylimo brolio mirties reiškiamas nuoširdžiausias užuojautas.
„Lietuvio“ Redakcija ir Administracija

REDAKCIJOJE YRA LAIŠKAI:

J. Adžgauskui, A. Asminavičiui, A. Butkevičiui, M. Bambaitei, K. Bratkauskui, J. Čižinauskui, S. Čiurkinui, P. Dulinskui, Ant. Degutienei, O. Indai, V. Giedraičiui, P. Guzikauskui, J. Jokubkai, A. Jankauskui, A. Kaluževičiui, J. Kleizai, St. Kvieskai, P. Kareivai, J. Karpavičiui U. Levandauskienei, M. Maciulevičiūtei, A. Patapui, V. Pečiūliui, F. Pileckui, J. Panitauskui, A. Paplauskui, J. Risofui, B. Rimkevičiui, J. Norkui, J. Ramanauskui, T. Cheblevičiui, V. Sirgutui, A. Siudikiui, A. Stankevičiui, E. Smidui, P. Skujai, A. Sankauskui, I. Tamaliunui, P. Urbonui, P. V. Urniežui, A. Varnaitėi (Kruopienei), A. Varnai, J. Vignai, J. Sakalauskui, J. Žilinskui, V. Žukui, V. Žemeliui.

VISUOMENĖS ŽINIAI

Pranešame visuomenės žinioms, kad „Lietuvio“ redakcija ir administracija atidaryta kasdien nuo 9 iki 12 val. ir nuo 1 iki 6 vakaro. Sekmadieniais ir švenčių dienomis nuo 8 iki 10 val. Trečiadieniais ir penktadieniais redakcija atidaryta ir vakarais nuo 7 iki 9 val. vakaro. REDAKCIJA TORIUS interesantus priima dienomis nuo 10 iki 12 val. ir naktį nuo 6 val. vakaro. Penktadieniais nuo 7 iki 9 val. vakaro. Redakcija ir Administracija

PAIEŠKOJIMAS.

Gasparas Urbonas paieško ALEKSANDRO URBONO, kilusio iš Einaraičių kaimo nuo Šiaurės Brazilijoje atvyko 1929 m. gyvenimo fazedoje Bóa Vista, Noroeste. Nuo to laiko neturime apie jį jokių žinių. Jis patarė kas apie jį žino prašoma pranešti šiuo adresu: G. URBONAS rua Guarani 352 S. Paulo.

SVETIMŠALIŲ LEGALIZACIJA

Techniškas ir greitas dokumentų paruošimas.

Direktorius — ANSEIMO OLIVEIRA

Vedėjas — OLIVIO NOVAES

RUA JOÃO BRICOLA, 11

andar sala 735. Predio Pratinų Telef. 3-4390. S. Paulo

Nuo 8-12 val. ir 14-18 val.

PATARTINA ŽINOTI.

Kiekvienam komersantui privaloma įstoti į JUNTA COMERCIAL. Svetimšaliams įstajantiems į Junta Comercio reikalaujama pateikti legalizacijos dokumentus. Visus šiuos dokumentus priuošia AGERALICKAS. Taip pat priima įvairūs prašymai. Priimanieji dokumentai vertimui. Tarptautiniai atmainime soferių mokymų knygučių. Esant reikalui išduoti Carteira de Identidade. Nama už 43\$000. Visi kreipimėtinėtais reikalais į AGERALICKAS, rua dos Gasparas 324, /netoli Gabinete de Legislaçoes/.

Lietuviams kolonistams vienintėlė proga

Skubiai parduodama 150 alkeirių geros žemės su mišku tik po 100\$000 už alkeiri išsimokėjimui perkant grynais pinigais daroma dar nuolaida.

Puiki daroma, sveikas klimatas, pirmos rūšies žemė tinkanti įvairioms ūkio kultūroms. Nuosavybės dokumentai pilnoje tvarkoje.

Žemė randasi prie pat vokiečių kolonijos Santa Maria, Sáo Paulo estade. Šioje vietoje žemės kaina 300\$000 — 400\$000.

Dėl smulkesnių informacijų kreiptis: PRAÇA DA SÉ NR. 14 SOBRELÓJA, sala 9 — 10.

Informacijas teikiame ir raštu. Galima kreiptis visokiais klausimais ir lietuviškai.

MECHANIKAI - SPECIALISTAI FILIPE & SCARES

Alameda Barão de Limeira, 324

Perka ir parduoda įvairių tipų motociklus ir jų dalis. Taiso, dažo ir nikeluuoja motociklus ir jų dalis. Darbas greitas ir garantuotas. Didelis įvairių vartotų ir naujų motociklų pasirinkimas. Kainos labai pigios. Užėikite įsitikinti.

Lietuviams, atėjusiems su šiuo skelbimu darome stambią nuolaidą.

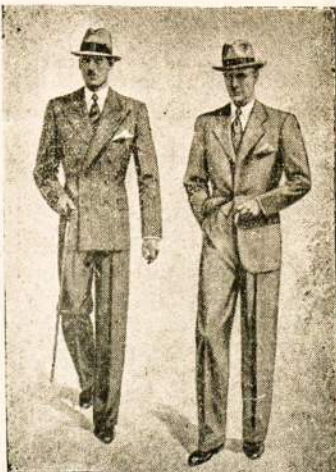
Lietuvių Dėmesiu SIUVYKLA „RÚBAS“

Siuvami rūbai sulig naujais mada, darbas atliekamas diplomuoto ir su didėle praktika siuvėjo. Darbą atlieku sąžiningai ir už jį atsakau. Didelis pasirinkimas įvairiausių medžiagų; galima kreiptis iki 9 val. v. ir sekmadieniais.

Atsakomasis siuvėjas

JONAS ČIŽINAUSKAS

67 Avenida Zelina 67

TUNELIO PRAVEDIMAS

Reikalingi darbininkai nakasiai, grioviakastai ir kiti.

DĖL SĄLYGŲ KREIPTIS

BERDARDES & CIA

Rua São Bento, 200 3º andar sala 85 S. Paulo.

SKATYK IR PLATINIS „LIETUVI“

SOFERIŲ MOKYKLA IR DESPAŠANTAS

Išrūpina leidimą automobiliams, taip pat įvairius leidimus iš estado ir municipalinių istaigų, rašo įvairius pažymus, išrūpina dokumentus soferiams ir konduktoriams, daro pasų ir dokumentų vertimus, išgauna pasams vizas ir naturalizacijos dokumentus. SVETIMŠALIŲ LEGALIZACIJA ir t. t. Darbas preifas, sąžiningas ir pigus.

J. GRAGNANO & IRMŪS

Raštinė: Rua Lib. Badaró, 314 Sobrelója-sala 6 tel. 2-6974

Soferių mokykla:

Av. Rangel Pestana, 1010.

AGENCIA „APOLLO“

DESPAŠANTAS FRAGOSO—RUA SANTA EPHIGENIA, 517 Tel. 4-2230. S. Paulo. Tvarko pasų reikalus. Išrūpina pasams vizas ir leidimus grįžimui. Sutvarko svetimšalių dokumentus. Svetimšalių registracija valdžios istaigose. Išrūpina „kadernetas“ (carteira de identidade). Naturalizacija. Soferių ir motoristų egzaminai. Svetimšalių kvietimai. Išli pimo Brazilijos teritorijoje liūdymai ir kt. Atidaryta nuo 8 iki 18 val.

LIETUVIAI IR SVETIMŠALIAI,

Pasų vertimas tik 9\$800

Į Interiorą: siurciname legalizacija vertimo registruotame laiske. Už vertimą į interiorą reikia prisūsti 15\$000.

PRISIEKUSIS VERTĖJAS

Dr. Genoplos Moreira da Silva

RUA DIREITA, 64 (3 andar sala 1) Tel. 24-226 S. Paulo.